ganda, IX, 682, 1 : *Omnis plaga, tristitia cordis est : et omnis malitia, nequitia mulieris.* Uxor corrigibilis et tolerabilis dimittenda, 692, 1, 2 : *Si non ambulaverit ad manum tuam, confundet te in conspectu inimicorum. A carnibus tuis abscinde illam, ne semper te abutatur.* Uxoris vitium aut tolerandum aut tollendum, XVIII, 668, 1, 2 (*Vide* MULIER).

Tertio. *Quando et quatenus uxorem liceat dimittere*, XVIII, 305, 1 : *Iis, qui matrimonio juncti sunt, præcipio non ego, sed Dominus, uxorem a viro non discedere : quod si discesserit, manere innuptam, aut viro suo reconciliari.* Uxori et viro par jus in matrimonio et in divortio, 305, 2. Uxorum repudium multis argumentis dissuadetur, XIV, 575, 2 et seqq. Uxorem non licet dimittere, nisi ob fornicationem, quid significet, XV, 420, 2 : *Ait illis* (Jesus) : *Quoniam Moyses ad duritiem cordis vestri permisit vobis dimittere uxores vestras ; ab initio autem non fuit sic. Dico autem vobis, quia quicumque dimiserit uxorem suam, nisi ob fornicationem, et aliam duxerit, mœchatur ; et qui dimissam duxerit, mœchatur.* At insontem dimittere nefas, 421, 1, 2. Ipsa, adulterante marito, alteri nubere non potest, eo vivo, 422, 1. Uxorem adulteram resipiscentem maritus in gratiam admittere non tenetur, sed in aliis criminibus tenetur, 167, 2 : *Dictum est autem : Quicumque dimiserit uxorem suam, det ei libellum repudii. Ego autem dico vobis : Quia omnis qui dimiserit uxorem suam, excepta fornicationis causa, facit eam mœchari ; et qui dimissam duxerit, adulterat.* Uxorem aliam dimissa priore ob adulterium ducens, mœchatur, secus ac sentiunt Græci ac moderni hæretici, 420, 2. Uxores nonnullæ cur in primitiva Ecclesia divortium a conjugibus facerent, XX, 310, 1, 2. Cur a viris infidelibus divertere ipsæ christianæ non debeant, 311, 2 ; *Similiter et mulieres subditæ sint viris suis : ut et si qui non credunt verbo, per mulierum conversationem sine verbo lucrifiant, considerantes in timore castam conversationem vestram.*

Quis uxorem propter Christum relinquere dicatur, XV, 435, 1 : *Omnis, qui reliquerit domum, vel fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem..... propter nomen meum, centuplum accipiet, et vitam æternam possidebit.* Uxores et proles abdicandæ ut Deo ejusque legi obsequaris, IV, 227, 1, 2 : *Nos prævaricati sumus in Deum nostrum, et duximus uxores alienigenas de populis terræ : et nunc, si est pœnitentia in Israel super hoc, perculiamus fœdus cum Domino Deo nostro, ut projiciamus universas uxores, et eos qui de his nati sunt, juxta voluntatem Domini, et eorum qui timent præceptum Domini Dei nostri.*

7° *Ab uxore aliena cavendum.* Uxoris alienæ concupiscentia nono Decalogi præcepto vetatur, II, 419, 2 : *Non concupisces uxorem proximi tui.* Uxor aliena est puteus angustus, VI, 202, 1 : *Fovea enim profunda est meretrix, et puteus angustus aliena.* Cum uxore aliena non est familiariter conversandum, IX, 284, 2 ; 285, 1 : *Speciem mulieris alienæ multi admirati, reprobi facti sunt, colloquium enim illius quasi ignis ardescit.* Uxores nonnullæ maritos adulterantes occiderunt, V, 182, 2 (*Vide* MERETRIX).

8° Uxores quorumdam de quibus in Scriptura specialis quæstio agitur. Uxor Loth respectans quid denotet, XVI, 236, 2. Uxor Jobi qualis, *Job*, 65, 2 ; 66, 1. Uxor Osee fuit famosa meretrix, XIII, 280, 2. Fuit figura idololatrantis Synagogæ, 280, 2 ; 282, 2. Uxor Pilati ad maritum mittit pro liberando Jesu, XV, 603, 1. Somnium ejus a quo ei immissum, *ibid.* An salvata sit, *ibid.*, 2. Dicta est Claudia Procula, *ibid.* An virum converterit, 604, 1. Uxor S. Petri quomodo dicta sit facta est martyr, 228, 1.

9° *Uxor mystico sensu accepta.* Uxor Agni est Ecclesia in cœlo, XXI, 334, 1. Uxor mystica justi est sapientia et virtus, peccatoris stultitia, VII, 319, 1 ; XV, 414, 1, 2 (*Vide* SPONSA)

V

VACARE, VACATIO. Vacare pietati est animæ vita et pabulum, VII, 124, 2 (*Vide* PIETAS) Vacatio nulla debet esse ab opere bono, 373, 1, 2 : *Mane semina semen tuum, et vespere ne cesset manus tua, quia nescis quid magis oriatur, hoc aut illud ; et si utrumque simul, melius erit.*

VACCA. 1° *Vacca rufa.* Vaccæ rufæ mactatio ad lustrationem peragendam, II, 292, 1, 2 et seq. Symbolice peccatorum significabat, *ibid.*, 1. In deserto combusta fuit etiam extra castra, 292, 2 et seq. Et quare extra castra, 293, 1. Ea erat immolanda Hierosolymis, *ibid.* Ea allegorice et tropologice quid significet, *ibid.* Erat hæc immunda, sed cineres mundi, et mundantes immundos, 293, 2 et seq. Ejus cineres ad omnes urbes mittebantur, 294, 1. Ritus expiandi hoc cinere, *ibid.* Allegorice hæc aqua cineralis sanguinem Christi et aquam lustralem significat, *ibid.* Cur die tertio et septimo immundus hac aqua lustrabatur, *ibid.*, 2. Judæi hodie hoc cinere non utuntur, 296, 1. Hæc aqua

immunditias legales lustrabat, 294, 1 : 296, 1, 2. Quoties hæc cæremonia facta sit, an quotannis una tantum vacca fuerit immolata, 296, 2 et seq.

2° *Vaccæ Bethaven.* Vaccæ Bethaven sunt vituli quos Jeroboam in Bethel et Dan erexit, XIII, 414, 1. Fuerintne hi vituli mares, an vaccæ ? Verisimile est fuisse vaccas, quia Ægyptiis vacca sacra erat, *ibid.*, 2. Contraria sententia non est improbabilis, *ibid.*

3° *Vaccæ in genere symbolica significatio.* Vacca, petulantiæ et muliebris ingenii symbolum est, vacca magnam cum Venere affinitatem habet, quin ea Veneri in Ægypto immolabatur, ejus libido, XIII, 566, 1. Vaccæ cur potius Israelem Prophetæ comparent, quam cani velasino, 348, 1.

4° *Vaccæ Basan.* Vaccæ Basan, id est pingues, XI, 129, 1, 2. Vaccæ Basan mulieres Samariæ lascivas et imperiosas significant, XIII, 566, 1, 2. Etiam viros opulentos, *ibid.* Etiam sacerdotes vitulorum, *ibid.*

VACUUS. Vacuus nemo coram Deo appareat, X, 216, 1, 2 et seq. ; 217, 1 (*Vide* OBLATIO, SACRIFICIUM).

VADIANI. Vadiani hæretici, cur dicti sint Anthropomorphitæ, XVII, 398, 1.

VADIMONIUM. Vadimonium et vadari quid sint, VI, 170, 1.

VÆ. *Væ* quid proprie significet, XVI, 518, 1. *Væ* gemitum insignem denotat cum tunsione pectoris et complosione manuum, VI, 203, 2. *Væ* quibus Christus intentat, sunt rei culpæ mortalis, et gehennæ addicendi, XV, 491, 1. *Væ* iram et damnationem æternam notat, XVI, 113, 2. *Væ* exitium præsens et æternum significat, XI, 107, 2.

VAFRES *vide* PHARAO.

VAGABUNDUS, VAGUS. *Vagus* vox unde derivetur, V, 189, 1. Vagus est velut hirundo, X, 244, 2 : *Quis credit ei qui non habet nidum, et deflectens ubicumque obscuraverit, quasi succinctus latro exsiliens de civitate in civitatem.* Vagabundus quiete et statu caret, VI, 337, 1 : *Sicut avis transmigrans de nido suo, sic vir qui derelinquit locum suum.* Est similis struthioni : perdit notos et amicos, et ignotis fidere non potest, *ibid.* Sæpe carceris, famæ et vitæ discrimen incurrit, VI, 337, 1 ; 1 ; X, 244, 2. Rerum omnium premitur inopia, in varia incommoda incidit, VI, 337, 1, 2. Postliminio ad sua reversus omnia turbata et confusa reperit, *ibid.*, 2.

VAGARI. Vagari oculis signum est impudicitiæ, X, 8, 1, 2 : *Fornicatio mulieris in extollentia oculorum, et in palpebris illius agnoscitur* (Vide OCULI). Vagari in via cordis est concupiscentias sequi, XI, 672, 1 : *Abiit vagus in via cordis sui. Vias ejus vidi, et sanavi eum, et reduxi eum, et reddidi consolationes ipsi, et lugentibus ejus* (Vide CONCUPISCENTIA).

VAGINA. 1° Vagina apposita dicitur umbra gladii, XI, 582, 1.

2° Vagina est Dei longanimitas : gladius, ejus vindicta et supplicium, XII, 652, 2.

VAH. *Vah* est interjectio irridentis, insultantis, exprobrantis, XV, 624, 2.

VALE. *Vale* dicitur in digressu et vespere, XX, 637, 1.

VALENS imperator. Valens imperator ab Arianis depravatus est, IX, 362, 2. Ipse Gothis ad fidem transire volentibus Arianos doctores misit, XVIII, 485, 2. Filii sui parricida fuit per hæresim, III, 629, 1. Omnes quorum nomina inciperent a litteris THEOD, cur occidi jussit, XIII, 69, 2. In causa fuit, ut sui in bellum succumberent, Deum hæresi sua ad iracundiam provocans, I, 590, 2. Quam acriter ab Isaacio eremita correptus sit, ejusque mors, II, 462, 1. A Gothis subditis quos Arianos fecerat vivus in tugurio concrematus est, III, 629, 1 ; XII, 176, 1 ; 773, 2 ; XIV, 322, 1 ; XXI, 341, 2.

VALENS anachoreta. Valens anachoreta turpiter et misere a dæmone illusus et deceptus fuit, VI, 312, 2 et seq. ; XVIII, 494, 2.

VALENTINIANI. Valentiniani Christum carnem e cœlo attulisse, non e beata Virgine sumpsisse docebant, XVI, 20, 2 ; 68, 1 ; 343, 1. Valentinianorum dæmones triginta potius nominum portenta sunt, quam numina, XIV, 309, 2 (*Vide* VALENTINUS).

VALENTINIANUS I imperator Senior dictus. Valentinianus cum adhuc sub Juliano Apostata militaret, a sacrificulo gentili aqua respersus se pollutum putavit, XX, 687, 1. Factus imperator negotiis ecclesiasticis se ingerere noluit, XV, 420, 1.

VALENTINIANUS II imperator Junior dictus. Valentinianus Junior quomodo gentilismum reducere conantibus responderit, XI, 708, 2. S. Pauli basilicam Romæ adauxit, XVIII, 17, 1. A matre ad Arianismum pertractus est, X, 87, 1. Arianis favens, eo in genere ab Ambrosio suggillatus est, XV, 480, 1. Valentinianus punitus quia S. Martino non assurrexit, III, 130, 1. Dein sancti episcopi pedibus advolvitur, XI, 592, 2.

VALENTINIANUS III imperator. Valentinianus III uxorem Maximi patricis attentans, ab eo vita et regno privatus, II, 341, 1.

VALENTINUS (S.). S. Valentinus martyr pene Claudium II imperatorem convertit, XX, 416, 1, 2. S. Valentinus in morbo comitiali invocatur, XIX, 378, 2.

VALENTINUS hæresiarcha. Valentinus e superbia factus est hæreticus, XX, 453, 1. Valentinus quid maxime doceret, XII, 109, 1. Docuit Christum humanam naturam e cœlo detulisse, XVII, 39, 2 et seq. ; 411, 2 ; 550, 2 ; XIX, 377, 1. Christum per beatam Virginem quasi per canalem transisse censuit, XV, 67, 2. Quæ dogmata a quibus philosophis mutuatus, XIX, 85, 2. Ejus triginta æones, XVIII, 597, 1 ; 616, 2 et seq. ; XIX, 178, 2. Ejus error de duplici baptismate, XVIII, 624, 2.

VALERIA. Valeria Luperca immolanda ab aquila neci erepta est, XXI, 197, 2.

VALERIANUS (S.). S. Valerianus a S. Cæcilia ad fidem Christi et castitatem conjugalem adductus est, XVIII, 301, 2; 306, 2; 318, 2. Vidit sibi et Cæciliæ conjugi paratas ab angelo coronas, XI, 725, 2.

VALERIANUS imperator. Valerianus imperator mago credens periit, XVII, 356, 1. Octavam in christianos persecutionem suscitavit, per Saporem Persarum regem humiliatur, XXI, 142, 1. Ejus immanitas et misera sors, XIII, 541, 1, 2. Quod christianos afflixisset a Persis captus ignominia affectus fuit, XVIII, 489, 1.

VALERIUS. Valerii eloquentia in plebe rebelli permovenda, XX, 143, 2.

VALETUDINARIUM. Valetudinarium est proprium Dei domicilium, *Job*, 410, 2 (*Vide* ÆGER, INFIRMUS, MORBUS).

VALETUDO. Valetudinis curam habeat æger, X, 273, 2 (*Vide* SANCTUS). Valetudo quæ sit athletica, XVIII, 333, 2. Valetudo summe bona sæpe fallax est, 336, 1.

VALIDUS. Validus manu est liberalis, X, 67, 1. (*Vide* FORTIS.)

VALLIS. 1° Valles quasi montium et terræ sunt fundamentum, XIV, 128, 1. Valles minus terræ motu quatiuntur quam montes, 531, 1, 2.

2° Vallis visionis cur dicta sit Jerusalem, XI, 336, 1. Vallis Jerusalem quousque pertingat, cur hæc dicatur Pila a Sophonia, XIV, 280, 2. Vallem monti Sion vicinam Salomon terra aggesta implevit, X, 534, 1. Vallis Mello et Tyropæon erat inter montes Sion et Moria, XIV, 528, 1, 2; 531, 2. Vallis cadaverum juxta Jerusalem quæ sit, unde dicta, XII, 234, 2. Quæ sit vallis cinerum, *ibid.* Vallis in qua Judæi sepeliebantur, dicta est cadaverum, cineris, calvaria et regio mortis, XII, 155, 2 et seq. Vallis filii Ennom describitur, V, 69, 1; 422, 2; 423, 1; XII, 70, 2 et seq.; XV, 162, 1, 2.

Vallis Josaphat, *vide* JOSAPHAT.

Vallis Achor quæ sit, XI, 748, 1, XIII, 318, 1. Ejus situs, unde dicta, XIII, 318, 2.

Vallis Jezrahel quænam diceretur, XIII, 287, 2; 290, 1, 2.

Vallis viatorum ad orientem maris quæ sit in Judæa, XII, 771, 2.

Vallis absinthii dictus locus in quo S. Bernardus primum Ordinis sui monasterium fundavit, XXI, 195, 2.

3° Vallis Setim anagogice locum beatorum in cœlo significat, XIII, 527, 1, 2. Vallis Gethsemani facta est credentibus spes et janua vitæ æternæ, XIII, 320, 1.

VALLUM. Vallum est munimentum castrorum ex vallis et palis constans, XVI, 254, 1.

VANDREGISILUS. Vandregisilus nomen proprium, e tribus conflatum, idem est quod e tribus socii unus, XIV, 142, 2.

VANITAS, VANUS. 1° *Vanitatis definitio seu etymon et natura*, VII, 12, 1. *Vanitas vanitatum, dixit Ecclesiastes : vanitas vanitatum, et omnia vanitas.* Vanus etiam mendacem et fallacem significat, X, 193, 2 : *Divinatio erroris et auguria mendacia, et somnia malefacientium vanitas est.* Vanitatis significata, VII, 21, 2. Vanitas varia significat, *Psalm.* I, 177, 2 : *Odisti observantes vanitates supervacue.* Vanitatis et veritatis opposita, XI, 357, 2 et seq. : *Attrita est civitas vanitatis.* Vanitatis speculum sol est, VII, 37, 1. Vanitatis exempla plurima, 21, 1. Vanitas est a creatoræ inclinatione aliena, XVIII, 139, 1 : *Vanitas enim creatura subjecta est non volens, sed propter eum qui subjecit eam in spe.* Vanitas rerum humanarum hæres est, VII, 235, 2. *Vanitas vanitatum* quid sit, VII, 16, 2 : Vanitatis capita decem, 6, 2. Vanitates mundi duodecim, VII, 18, 2.

2° *Vanitas omnium terrenorum*, III, 617, 1, 2; XI, 606, 2 : *Nolite timere opprobrium hominum et blasphemias eorum ne metuatis. Sicut enim vestimentum, sic comedet eos vermis : et sicut lanam, sic devorabit eos tinea;* XVIII, 315, 2 et seqq. : *Præterit enim figura hujus mundi*, XX, 95, 2 et seq. Vanitas urbium et omnium rerum mundanarum, XIV, 49, 2. Vanitas regnorum et omnis pompæ, et omnium honorum mundi, VII, 186, 2, 188, 1, 2. *Vidi cunctos viventes, qui ambulant sub sole cum adolescente secundo, qui consurget pro eo. Infinitus numerus est populi omnium qui fuerunt ante eum; et qui postea futuri sunt, non lætabuntur in eo; sed et hoc vanitas et afflictio spiritus;* XV, 612, 1; XXI, 61, 1; 331, 2. Vanitas regalis prosapiæ et nobilitatis quanta sit, VII, 189, 2. Vanitas omnis splendoris humani, XIV, 190, 1 : *Ponam te in exemplum. Et erit : omnis, qui viderit te, resiliet a te, et dicet : Vastata est Ninive, quis commovebit super te caput? unde quæram consolatorem tibi?* Vanitatis speculum Alexander Magnus, IV, 413, 1. Vanitas bonorum hujus vitæ ex gloria Salomonis, III, 610, 2. Vana gloria per locustam designatur, XIII, 486, 1. Bona opera decorticat et vastat, *ibid.*

Vanitas generationum, XVI, 100, 1, 2. Vanitas hominis maxima, VII, 152, 1, 2; 155, 2. Vanitas hominum mundanorum, XVI, 108, 1, 2. Vanæ sunt omnes cogitationes humanæ, XI, 479, 1. Vanus qui non novit Deum, VIII, 541, 1, 2 et seq. : *Vani autem sunt omnes homines in quibus non subest scientia Dei.* Vanitas Gentium orta est ex errore intellectus, XVIII, 637, 2 : *Hoc igitur dico et testificor in Domino, ut jam non ambuletis, sicut et Gentes ambulant in vanitate sensus sui.* Vanitas quoad perversarum rerum judicium oritur non a natura aut a Deo, sed ab hominis electione, VII, 71, 2.

Vanitas hortorum, VII, 95, 1, 2 : *Magnificavi opera mea, ædificavi mihi domos, et plantavi vineas. Feci hortos, et pomaria, et consevi ea cuncti*

generis arboribus. Vanitas servorum, 98, 1 : *Possedi servos et ancillas, multamque familiam habui, armenta quoque et magnos ovium greges, ultra omnes qui fuerant ante me in Jerusalem.* Vanitas divitiarum et opum, 100, 2 : 212, 2 et seq. : *Ubi multæ sunt opes, multi et qui comedunt eas. Et quid prodest possessori, nisi quod cernit divitias oculis suis.* Vanitas avarorum, 122, 1 : *Quid enim proderit homini de universo labore suo, et afflictione spiritus, qua sub sole cruciatus est? Cuncti dies ejus doloribus et ærumnis pleni sunt, nec per noctem mente requiescit : et hoc nonne vanitas est?* 211, 1. Vanitas studii ditandi filios et hæredes, 119, 2 : *Rursus detestatus sum omnem industriam meam, qua sub sole studiosissime laboravi, habiturus hæredem post me. Quem ignoro, utrum sapiens an stultus futurus sit; et dominabitur in laboribus meis quibus desudavi et sollicitus fui. Et est quidquam tam vanum?* Vanitas eorum qui componunt libros ut memoriam sui posteris derelinquant, 120, 1. Vanitas sapientiæ et facundiæ, 120, 2 : *Nam cum alius laborat in sapientia et doctrina et sollicitudine, homini otioso quæsita dimittit : et hoc ergo vanitas et magnum malum*, 137, 1, 2. Vanitas et afflictio magna invidorum, 168, 1 : *Rursum contemplatus sum omnes labores hominum, et industrias animadverti patere invidiæ proximi : et in hoc ergo vanitas, et cura superflua est.* Vanitas quæ cernitur in victimis rebusque sacris, 190, 1. Vanitas et levitas vovendi oritur e somnio, 205, 2 : *Ubi multa sunt somnia, plurimæ sunt vanitates, et sermones innumeri.* Vanitas adulationis emblematibus depicta, 246, 1. Vanitas impiorum, 294, 2 : *Vidi impios sepultos : qui etiam dum adhuc viverent, in loco sancto erant, et laudabantur in civitate quasi justorum operum; sed et hoc vanitas est.* Vanitas hypocritæ, 295, 1, 2. Vanum pios affligi, impios prosperare, 300, 1 : *Est et alia vanitas, quæ fit super terram; sunt justi quibus mala proveniant, quasi opera egerint impiorum : et sunt impii qui ita securi sunt, quasi justorum facta habeant; sed et hoc vanissimum judico.*

VAPOR. Vapor quid sit, VII, 13, 2. Quomodo et quando fiat, XX, 190, 2. Vapor a fumo quomodo distinguatur, XIII, 509, 1, 2.

VARIEGATUS. Variegatæ vestis species et inventores, XII, 608, 2.

VARIETAS. Varietas in scribendo delectat, IV, 567, 2 (*Vide* SCRIPTA, SCRIPTOR).

VARIUS. Varius color quis dicatur, XIV, 365, 1. Varii equi Zachariæ visi denotant gentes varias Judæis vicinas, eis partim amicas, partim inimicas, *ibid.* An Romanos repræsentent, *ibid.*, 2 (*Vide* COLOR, EQUUS).

VAS, ADIS. Vas idem est quod sponsor, unde dicta VOX, VI, 176, 2. Vas est qui in judicio pro reo fidejubet, X, 76, 1 (*Vide* FIDEJUSSOR).

VAS, ASIS. 1° Vas Hebræis est omne instrumentum, organum, ornamentum, VI, 63, 1; X, 388, 2, XVII, 216, 1; XIX, 128, 1. Vasa transmigrationis quænam facere jubeatur Jeremias, XII, 293, 1. Vasa transmigrationis quæ sint, XV, 587, 1. Vas vocatur urbs, XII, 330, 2. Vas uxor typice vocatur XIX, 128, 1. Item corpus, *ibid.*, 1, 2.

2° Vasa lutea cur plumbo, rubrica, aliave materia liniantur, X, 293, 2; 294, 1. Vas per templi atrium extimum portari vetuit Christus, XV, 706, 1

3° Vasorum millia multa in templo secundum Josephum, III, 593, 1. Vasa templi varia erant, XII, 790, 1. Vasa quæ Nabuchodonosor abstulerat e templo, quæque restituit Cyrus, fuere quinque millia quadringenta, IV, 207, 2. Vasis sacris abundat Ecclesia catholica, XIV, 545, 2. Vasa sacra semel consecrata Deo manent in æternum sacra, XIV, 545, 2. Vasa sacra solum a sacratis hominibus tractanda sunt, XIII, 75, 2.

4° Vas lineum S. Petro visum quid denotaret, XVII, 234, 1. Quæ sint vasa in honorem et contumeliam, allegorice, XVIII, 171, 1; XIX, 293, 2 et seqq.; 294, 2. Vasa quædam aurea sunt in contumeliam, et testacea in honorem, 294, 2. Vasa misericordiæ et vasa iræ, sunt eadem quæ vasa in honorem et in contumeliam, XVIII, 172, 1. Vasa iræ propria culpa aptantur in interitum, *ibid.* Vasa immunda Deus perdi jubet, *Job*, 505, 2.

VASCO. Vasco Gamæ qua ratione aperta sit India orientalis, IV, 288, 1.

VASTHI. Vasthi regina, quæ; ejus etymon, IV, 364, 1, 2. An jussioni regis Assueri obedire teneretur, *ibid.* Honeste et pudice detrectavit mariti temulenti inhonestam sui coram principibus ostentationem, 364, 2; 365, 1.

VASTATIO. Vastationes decem Judæorum, XI, 184, 1. Vastatio Judæorum duabus rebus assimilatur, 415, 1. De vastatione Tyri prophetia cur præponatur a propheta ante Ægypti vastationem, cum tamen posterius facta sit illa prophetia, XII, 713, 1 (*Vide* JUDÆI, TYRUS).

VASTITAS. Vastitas maris, X, 413, 1 (*Vide* MARE).

VATES. Vates pyrophori qui Græcis essent, XIV, 16, 1.

VATICANUS. Vaticanus unde dictus, VIII, 422, 2. Vaticanus mons Romæ cur dicatur aureus, XIII, 522, 2 Vaticanum S. Petri templum urbis miraculum, XXI, 314, 1, 2.

VATICINIUM. Vaticinium Tobiæ de Jerusalem terrestri et cœlesti, IV, 308, 1. Vaticinium Jeremiæ de arca fœderis et aliis non revelandis quando impletum, IV, 504, 1, 2.

VATINIUS. Vatinius assidue convivio deputare didicerat, XII, 39, 1.

VAU. *Vau* Hebræis pene sola est conjunctio æquivalens omnibus, XX, 559, 2.

VE. *Ve* priscis fuit particula privativa, IX, 284, 2. *Ve* Hebræis plus significat quam *et*, XX, 43 1. *Ve* particula in compositis vel intensionem, vel minutionem designat, XIII, 500, 1.

VECTIGAL. Vectigal quid sit, unde dicatur, cur solvatur, et unde, XVIII, 221, 1. Vectigal quale Judæis vetitum esset, XVII, 154, 2 et seq. Vectigalia moderetur rex, VI, 379, 2 et seq. (*Vide* Princeps, Rex, Tributum). Vectigalia iniqua imponentes ædificant in sanguinibus, XIV, 92, 2. Vectigali conchis imposito, eæ Deo permittente evanuere, eo revocate redere. XII, 174, 1.

VECTIS. 1° Vecte onera ingentia facili negotio portantur, V, 574, 1. Maxime si is habeat fulcrum, *ibid.* Vectis longus majus pondus attollit, cur, XII, 577, 2. Vectis capitur pro porta et robore, XIII, 542, 1.

2° Vectis cur vocetur diabolus, XI, 384, 2.

VELAMEN. 1° Velamen sponsarum ob modestiam, VII, 505, 2. Velamen mulieris est signum eam viro esse subjectam, quia velamen gestant qui potestatem in alio venerantur, XVIII, 355, 1. Mulieres tenui velamine se velantes carpuntur, 356, 1. Velamen decet virgines, *ibid.* Olim velabantur sponsæ et virgines Deo sacrandæ, 491, 2. Velamen virginum olim benedicebatur, 356, 2 (*Vide* Velum).

2° Quid denotet velamen vultus Mosis, XVIII, 435, 1. Mysticum velamen cordis Judæorum est eorum ad legem veterem pertinax adhæsio, *ibid.*

VELLE. Velle idem quod Deus vult, summa perfectio est, XV, 179, 1.

VELLICARE. Vellicare arbores tripliciter accipitur, XIII, 616, 1, 2.

VELLUS. 1° Velleribus ovium primi hominum induebantur, VI, 358, 1.

2° Vellus Gedeonis occasio fabulæ Argonautarum, III, 156, 2. Item institutionis ordinis velleris aurei a Philippo Burgundo factæ, *ibid.*

VELOCITAS. 1° Velocitas sit in rerum executione, VI, 172, 1 : *Vidisti virum velocem in opere suo : coram regibus stabit, nec erit ante ignobiles.* Item in consiliis subitis inveniendis, 173, 1. Est efficax ad res magnas rite conficiendas, si maturo consilio dirigatur ; illius alia commoda, *ibid.*, 2. Velocitatis commendatio. XVII, 263, 1 : *Et ecce angelus Domini astitit, et lumen refulsit in habitaculo; percussoque latere Petri, excitavit eum, dicens : Surge veloceiter.* Velociter surgere cur Petrus in carcere jubeatur, *ibid.* Velocitas salutaris quæ, X, 130, 1 : *In omnibus operibus tuis esto velox, et omnis infirmitas non occurret tibi.* Velocitas in studio virtutum necessaria est, 131, 2 ; 132, 1.

2° Velocitas in locutione fugienda, VII, 194, 2 et seq. : *Ne tevere quid loquaris neque cor tuum sit velox ad proferendum sermonem coram Deo.*

VELUM. 1° *Velum templi.* Velum templi erat duplex, XV, 633, 1. Velum habebat Sanctum, et Sanctum sanctorum porticus non habebat, III, 580, 1, 2. Velum templi in passione Christi scissum est, III, 578, 1. Quodnam istud velum, XV, 633, 1. Quæ scissionis hujus sit causa litteralis, mystica, et allegorica, *ibid.* et seqq.

Vela ante Sanctum et Sanctum sanctorum quid mystice designent, XII, 815. Velum Sancti sanctorum allegorice carnem Christi denotabat, XIX, 459, 1.

2° *Velum sacerdotum.* Velo sacerdotes prisci Gentilium caput obnubebant, XII, 781, 2.

3° *Velum muliebre.* Velum nuptarum flammeum dicebatur, I, 237, 1. Velum muliebre quid denotet, VI, 515, 2. Velum muliebre signum est subjectionis et protectionis, XII, 610, 2 et seq. Velum est virginitatis vallum, VIII, 45, 1 (*Vide* Velamen).

4° *Velum nauticum.* Velorum nauticorum utilitas, XII, 834, 1.

5° *Velum in genere.* Velo immisso leones capiuntur, VI, 16, 2 et seq.

VENA. 1° Vena dicitur a *veniendo*, V, 563, 2, Venæ sunt auri et lapidum, XX, 281, 2. Venæ auri indicia, VI, 58, 2. Ex eadem vena sæpe prodit primo stannum, deinde argentum, postea plumbum, XIV, 407, 1.

2° Vena Babylonis (id est thesauri ejus) quomodo dicitur siccanda, XII, 331, 1.

VENATIO. Venatio catulorum tigridis qualis, *Job*, 108, 2.

VENATOR. 1° Venator olim prædonem significavit, I, 167, 1.

2° Venatores dicuntur Chaldæi, XII, 134, 1. Item viri apostolici, *ibid.* Venatores cur dicantur tyranni, 731, 2.

VENATORIUM. Venatorium sponsi pastoris juramentum, VII, 568, 2 et seq.

VENDERE, VENDITIO. 1° In vendendo sæpe intercurrit peccatum, X, 19, 2 : *Sicut in medio compaginis lapidum palus figitur, sic inter medium venditionis et emptionis angustiabitur peccatum. Conteretur cum delinquente delictum.* Vendentes merces suas extollunt, ementes extenuant, VI, 62, 1 : *Malum est, malum est, dicit omnis emptor : et cum recesserit, tunc gloriabitur.* Vendentes sæpe in vendendo contra justitiam peccant, *ibid.*, 2. Ad vendendæ rei commendationem facit bona vicinia, 341, 1, 2 (*Vide* Emptor).

2° Vendere sua ex amore Dei et dare pauperibus non est præceptum, sed consilium, XV, 427, 2 : *Ait illi* (adolescenti) *Jesus : Si vis perfectus esse, vade, vende quæ habes, et da pauperibus, et habebis thesaurum in cœlo, et veni, et sequere me;* XVI, 172, 2 : *Vendite quæ possidetis, et date eleemosynam* (Vide Paupertas Evangelica seu voluntaria).

3° Vendentes e templo Christus ejecit postridie diei Palmarum, XV, 464, 2. Idque duas ob causas, *ibid.* Et quidem eos secundo ejecit, XV, 464, 2 ; XVI, 333, 2. Cur nemo ei restiterit, XV, 465, 1.

4° Vendebantur olim a creditore, debitoris uxor et filii, XIV, 414, 1, 2.

Venditionis Christi pretium, XV, 547, 2 et seqq. Quindecim florenis Brabanticis venditus fuit, XIV, 492, 2. Quæ sit mystica Christi venditio, XV, 547, 2. Venditio Josephi fuit typus venditio-

VENEFICIUM. Veneficium et adulterium cognata sunt, V, 350, 1.

VENEFICUS. Veneficæ plurimæ sunt, pauci venefici, V, 350, 1.

VENENATUS. 1° Animalia venenata venenum habent sub lingua in vesica, XX, 154, 2. Venenata animalia cum aliis coeunt, V, 180, 1. Venenata post fulminis ictum, plagam deponunt, X, 402, 1.

2° Venenata omnia ab anima effuganda, XIII, 647, 1.

VENENUM. 2° An initio mundi nulla fuerint venena a Deo creata, VIII, 293, 2. Venena non fuere homini ante peccatum noxia, saltem in actu secundo, 294, 1. Venenum lacti immissum plane lethale est, cur, V, 36, 2. Oleo inditum cito in intima corporis pervadit, 566, 2. Id in dulci vino propinatur, VI, 395, 2. Venenum aspidum dulce, sed lethale, *Job*, 429, 2. Veneno vitam finivit Cleopatra, Demetrii Soteris uxor, IV, 488, 2. Et Ptolemæus Macer, 544, 2. Venenum veneno pellitur, X, 176, 2. Venenis singulis singula antidota propria sunt, 177, 2.

2° Venenum haustum ejicere volens symbolum est ejus qui malum de proximo clam auditum aliis mox enarrat, IX, 533, 1.

VENERATIO. Veneratio in templis, *vide* Templum.

VENETI, VENETIÆ. Venetiarum respublica quomodo et qua occasione coaluerit, XIII, 637, 1 ; XV, 666, 2. Venetiæ dici possunt filia maris, XI, 350, 1. Venetorum annona in mari sita, 348, 1. Veneti summa religione S. Marcum colunt, XV, 665, 1. Autographum Evangelium S. Marci asservant, XVIII, 35, 2.

Venetus color est cæruleus, sive marinus, XIV, 429, 1. Mare et aquam repræsentat, *ibid.* Veneti erat factio aurigarum circensium, XXI, 138, 2. Horum quis esset color *ibid.*

VENIA. De venia criminum impetranda nemo desperet, XVI, 122, 1, 2 (*Vide* Dei Misericordia, Peccatum).

VENIALIS. 1° *Veniali peccato nemo diu carere potest*, VI, 56, 2 : *Quis potest dicere : Mundum est cor meum, purus sum a peccato?* XX, 527, 1, 2 : *Si dixerimus quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus;* 687, 2 : *Ei autem qui potens est vos conservare sine peccato, et constituere ante conspectum gloriæ suæ immaculatos..... soli Deo Salvatori nostro per Jesum Christum Dominum nostrum, gloria et magnificentia, imperium et potestas ante omne sæculum, et nunc, et in omnia sæcula sæculorum.* Venialibus peccatis etiam justi obnoxii sunt, 371, 2 : *Et si justus vix salvabitur, impius et peccator ubi parebunt ?* Cum justitia justorum consistunt, VI, 234, 2 : *Ne insidieris, et quæras impietatem in domo justi, neque vastes requiem ejus. Septies enim cadit justus, et resurget, impii autem corruent in malum.* At ipsa eos valde humiliant, *ibid.* Sine peccato veniali deliberato possunt valde perfecti vivere, *ibid.*, 2 (*Vide* Justus, Sanctus).

2° *Venialia peccata deliberata vitanda.* Venialia peccata cavenda ei qui majora cavere vult, IX, 523, 1 : *Operarius ebriosus non locupletabitur ; et qui spernit modica, paulatim decidet*, V, 116, 1, Ea gratiam Dei avertunt, IX, 525, 2. Ad magna disponunt, *ibid.*, 1. Cur sint magis vitanda quam magna, *ibid.*, 2 et seq. Ea sæpe iterata illapsum gratiæ impediunt, X, 211, 2 ; 212, 1. Peccata venialia sæpe morte punita, III, 625, 2. Venialia peccata sicut stipulæ sunt, XVIII, 270, 1 : *Si quis superædificat super fundamentum hoc* (quod est Christus), *aurum, argentum, lapides pretiosos, ligna, fœnum, stipulam, uniuscujusque opus manifestum erit : dies enim Domini declarabit quia in igne revelabitur.*

VENIRE. *Venire* Dei quid sit, XVI, 118, 1. Venire in *carnem* et in *carne* idem est, XX, 588, 1.

VENTER. 1° Venter Hebræis est quidquid a collo ad inguina est, XIV, 264, 1. Venter est nutrix totius corporis, XVIII, 375, 1. Est vilissima pars hominis, 294, 2. Est in morte destruendus, *ibid.*, 2. Ventris mediocritas et pectoris structura altitudinem intellectus et boni consilii significat, VIII, 131, 1. Venter gulosi et luxuriosi aliud non est quam matula, latrina, cloaca, XIII, 395, 1. Ventrem gulones ut deum habent, XIX, 53, 2. Et hic iis est vitæ charybdis, 54, 1. Quin et ipsi dicuntur ventres, XVIII, 375, 1. Venter mero æstuans despumat in libidines, XIII, 597, 1, 2 ; XVIII, 658, 2. Venter Job a planctu combustus fuit, *Job*, 364, 1.

2° Venter quid significet symbolice, VIII, 174, 1. Venter metaphorice capitur pro mente et conscientia, V, 583, 1 ; VI, 162, 2. Ventris et mentis comparatio, X, 239, 1. Venter pro corde accipitur subinde, 564, 2. Sumitur pro passionibus et affectibus, VIII, 131, 2. Pro visceribus misericordiæ, 132, 1. Venter Christi sunt conjugati, *ibid.*, 2. Divitum horrea sunt ventres pauperum, X, 73, 2.

VENTILABRUM. Ventilabrum tritici est vannus, eo denotatur judicium Christi, XV, 105, 2.

VENTILARE. Ventilare quid proprie sit, IX, 181, 1, 2.

VENTOSUS. Ventosa lingua et verba quæ, *Job*, 335, 1, 2 ; 355, 2. *Respondens autem Eliphaz Themanites dixit : Numquid sapiens respondebit quasi in ventum loquens, et implebit ardore stomachum suum ?* 355, 2 : *Numquid habebunt finem verba ventosa ? aut aliquid tibi molestum est si loquaris?* Ventosus dicitur de jactabundo et mendace, XIV, 86, 1.

VENTRICULUS. Ventriculus in victima pacifica sacerdoti cedebat, XIV, 571, 1.

VENTUS. 1° *Ventorum generatio, natura.* Ventus quod habeat etymon, X, 406, 2. Ven-

tus spiritus vocatur, spirat ubi vult, XVI, 340, 2, Ventus quid sit, X, 406, 2; 409, 1. Quæ sit ventorum generatio, 409, 2. Ventorum generatio, circulatio, motus torsit omnium philosophorum ingenia, XII, 93, 1. Ventorum cognitio difficilis, eorum pondus quale, *Job*, 558, 1. Eorum materia est exhalatio calida et sicca, X, 409, 2. Sunt arcanum Dei, 409, 2 et seq.

2° *Ventorum variæ species*, X, 410, 1. Venti quatuor primarii sunt priscis cogniti, postea a nautis alii inventi, XXI, 161, 1. Ventus urens vel uredo est Vulturnus et Euro aquilo, XII, 152, 1, 2: XIII, 571, 1; *Job*, 543, 1.

3° *Ventorum motus, velocitas et vis.* Ventus levis ac fluidus est, et celerrime pertransit, V, 277, 2. Venti qua ratione omnia lustrent, VII, 45, 2. Ventorum quisque suis vicibus spirat. XII, 464, 1. Venti in mari tempore hiemali sæpe mutantur, XVII, 427, 1. Ventus non revertitur, *Job*, 187, 1. Quam sæpe sit validus, V, 278, 1. Ventorum quanta vis, X, 406, 2. Ventorum impetus cohiberi nequit vel retineri, VI. Ventus orientalis in Judæa vehementissimus, XIV, 211, 1. Venti et mare obediant Deo, *Job*, 713, 1. Ventos moderatur et regit Deus, sunt in ejus arcanis, VI, 425, 2 et seq. Venti Theodosio imperatori in prælio, Deo disponente propitii fuere, V, 277, 2. Eorum motus ac gyri ab angelis concitantur, XXI, 162, 1. Ventorum compressio minus damnum facit quam laxatio, 161, 1. Ventorum carcer et constrictio, XIV, 427, 1, 2.

3° *Ventorum necessitas et commoda.* Ventorum necessitas quadruplex, XXI, 161, 2. Ventorum utilitas sextuplex, XIII, 48, 2. Ventorum commoda quæ, VII, 45, 2; XVII, 80. 1. Ventus ut ros distendit et aves canoras facit, V, 278, 1. Venti Dei potentiam et magnificentiam ostendunt, XIII, 574, 1. Eorum mirabilia, *ibid.* et 2.

4° *Venti symbolice sumpti.* Venti cujusnam rei sint symbolum, VII, 45, 2. Vento Deus et angeli comparantur, cur, XIII, 574, 2; 576, 2. Ventorum cum angelis similitudo, *Psalm.* II, 198, 1. Ventus dispergens impios dicitur angelus, *Psalm.* I, 213, 2. Venti, equi currus Dei, 95, 1. Ipsis apostoli et prædicatores assimilantur, XIV, 477, 1.

Venti sunt tumultus, commotiones et perturbationes regnorum. XIII, 86. 1. Ventus calamitatem grandem significat, XII, 497, 2. Ventus Ezechielem afflans, indignationem Dei, et vindictam validam, celerem et impetuosam significat, 478, 1. Venti tentationum diabolicarum symbolum sunt, XV, 217, 2.

Ventus est velocitatis symbolum, *Job*, 187, 1. Ventus est vita nostra, 186, 2 Ventus somnii symbolum est, X, 192, 1.

5° *Ventum observans non seminat*, quid sit, VII, 369, 2. Quid per ventos hic mystice significatur, 371, 1. *Venti campus* adagium dicitur de inconstante, IX, 182, 1. *Ventum seminare* est inanem operam sumere, XIII, 394, 2. Venti nomine in Scriptura opus inane et sterile denotatur, 394, 1.

VENUS. 1° *Venus pro dea libidinis.* Veneris quod sit etymon et *Venus* vox unde dicatur, V, 66, 1, 2; 133, 1, 2: IX, 284, 2; XX, 166, 1. Venus græce est a spuma, cur, 66, 1. Venus cur Vulcano nupta dicatur, XIII, 381, 2. Fuit incesta, quia incestuosissimi Jovis fuit filia, 285, 2. Venus cur dicta Libitina et Nephte, IX, 347, 2. Ejus schema et emblema, V, 66, 2. Venus in Syria tam deus quam dea, IV, 28, 1. Ejus sacerdotes apud Babylonios, Cyprios, Phœnices erant feminæ, XIV, 182, 1. Quomodo a Babyloniis virginibus coleretur. XVIII, 677, 2. In Veneris delubris dormiebant vacantes libidini, XI, 746, 1. Venus Libitina colebatur Romæ in æde Libitinæ, V, 198, 2. Venus Armeniorum quomodo coleretur. XVIII, 677, 2. Ejus cultus etiam Corinthi viguit, 341, 2: 357, 2. Veneri deæ quæ sint deæ contrariæ, X, 97, 2. Venus erat jactus auspicatissimus in talis, 141, 2.

2° *Venus pro ipsa libidine.* Veneris usus immodicus corpus enervat, X, 97, 2. Ejus usus epilepsiæ comparatur, V, 69, 2. Multos occidit, 198, 1. Utres et sanguinem exhaurit, 136, 1; 137, 1. Sibi blanda, aliis crudelis, III, 478, 1, 2. Veneris stimuli qui, 475, 1 (*Vide* FORNICATIO, LIBIDO, MERETRIX)

VENUSTAS. Venustas artificialis non satiat visum, sed naturalis, X, 336, 2 (*Vide* PULCHRITUDO).

VER. 1° Veris varia indicia, VII, 580, 2. Cur in vere flumina intumescant, IX, 659, 2; 660, 1. Aer vernus saluberrimus est, ac jucundissimus, VIII, 309, 1.

2° Ver tempus vitæ Christi, VII, 583, 1. Ver est symbolum adventus Christi et apostolorum, XVIII, 181, 1.

VERACITAS, VERAX. Veracitatis descriptio, XVIII, 67, 2: *Est autem Deus verax, omnis autem homo mendax.* Verax qui meditato veritatem eloquitur, semper in veritate consistit, V, 364, 2: *Labium veritatis firmum erit in perpetuum: qui autem testis est repentinus, concinnat linguam mendacii.* Nihil dicit quin verum esse conspexerit, 365, 1. Mendacem et mendacium abominatur, 524, 2. Verax Deo placet, 367, 2; *Abominatio est Domino labia mendacia: qui autem fideliter agunt, placent ei.* Verax solet in testem assumi. 363, 1: *Qui quod novit loquitur, index justitiæ est; qui autem mentitur, testis est fraudulentus.* Verax omnium fit amicus, VI, 242, 1: *Labia deosculabitur, qui recta verba respondet.* Etiam mentitur verum dicere putatur, 432, 1.

VERBALIS. Verbalia desinentia in *tus* subinde pro participiis vel nominibus accipiuntur, IX, 138, 1; XI, 645, 2.

VERBERA, VERBERARE. Verbera quomodo ebrietatem discutiant, VI, 213, 1. Verberare servum quatenus liceat, X, 188, 1.

Verbera quæ Christo in flagellatione fuerint inflicta, XV, 607, 1.

VERBOSITAS, VERBOSUS, *vide* GARRULUS, LINGUA.

I. VERBUM pro Filio Dei, *vide* JESUS CHRISTUS, cap. I.

II. VERBUM pro loquela, vocabulo, elocutione.

1° *Vocis* verbum *variæ in Scriptura sacra significationes.* Verbum dicitur quasi *verum*, non a *verberando*, VII, 9, 1; XX, 515, 1. Verbum Hebræis sæpe significat rem verbo significatam, V, 588, 1; IX, 602, 2: *Indisciplinatæ loquelæ non assuescat os tuum; est enim in illa verbum peccati*, X, 155, 1; XVII, 372, 2; *Et nunc commendo vos Deo et gratiæ ipsius.* Verbum capitur pro præcepto et promissione, XXI, 73, 2: *Quoniam servasti verbum patientiæ meæ, et ego servabo te ab hora tentationis quæ ventura est in orbem universum tentare habitantes in terra.* Et pro consilio, X, 259, 2: *Ante omnia opera verbum veræ præcedat te, et ante omnem actum consilium stabile.* Verba pro operibus aliquando intelliguntur, *Psalm.* I, 411, 1: *Verba iniquorum prævaluerunt super nos, et impietatibus nostris tu propitiaberis.* Verbum idem est quod oraculum et missio, XIII, 278, 2: *Verbum Domini quod factum est ad Osee filium Beeri. Verbum bonum* pro prospero et fausto, XII, 244, 1: *Ecce dies veniunt, dicit Dominus: et suscitabo verbum bonum, quod locutus sum ad domum Israel et ad domum Juda*, XIX, 400, 2. Quæ dicantur verba composita, V, 528, 2: *Non decent stultum verba composita, nec principem labium mentiens. Verbum absconditum* quid significet, *Job*, 109, 1: *Porro ad me dictum est verbum absconditum, et quasi furtive suscepit auris mea venas susurri ejus.* Verbum consummans in justitia, quid, XVIII, 172, 2: *Verbum enim consummans et abbrevians in æquitate, quia verbum breviatum faciet Dominus super terram.*

2° *Verborum mutationes et vicissitudines.* Verba singulis prope sæculis antiquantur et renascuntur, IX, 38, 1. Verba hebraica in latina et græca translatione posita corrupta sunt, XI, 83, 2.

3° *Verba sunt indicia mentis et cogitationis*, XVIII, 645, 2: *Omnis sermo malus ex ore vestro non procedat, sed si quis bonus ad ædificationem fidei ut det gratiam audientibus.* Verba sunt vehiculum mentis, IX, 165. 1: *In lingua enim sapientia dignoscitur, et sensu et scientia, et doctrina in verbo sensati.* Verba sunt fructus oris, V, 583, 2: *Mors et vita in vita linguæ: qui diligunt eam, comedent fructus ejus.* Verbum ostendit quale sit cor, et qualiter excultum, X, 24, 1, 2: *Sicut rusticatio de ligno ostendit fructum illius, sic verbum ex cogitatu cordis hominis.* Verba munda indicant cor esse mundum, VI, 152, 2 et seq.: *Qui diligit cordis munditiam, propter gratiam labiorum suorum amicum habebit regem.* Verbum oris est speculum cordis, X, 25, 1. Verba sunt prout est effectus, XV, 308, 2: *Progenies viperarum, quomodo potestis bona loqui, cum sitis mali? ex abundantia enim cordis os loquitur.* Verbum impræmeditatum statum cordis non indicat, X, 24, 2. Verborum factorumque cognatio, *Job*, 262, 2: *Dixisti enim: Purus est sermo meus, et mundus sum in conspectu tuo.*

4° *Verba prout sunt bona vel mala, bonum vel malum causant*, V, 583, 1: *Mors et vita in manu linguæ.* Verba quomodo fiant statera dolosa vel recta, V, 313, 1: *Statera dolosa, abominatio apud Dominum: et pondus æquum, voluntas ejus.* Verba sapientis et insipientis qualia sint, VII, 346, 2 et seq.: *Verba oris sapientis gratia: et labia insipientis præcipitabunt eum.* Unde procedant, 347, 1 et seq. Verbum bilingue et simplex quod dicatur, IX, 182, 2.

5° *Verba bona quales fructus producant.* Verba justorum quanti sint pretii, V, 310, 1: *Os justi parturiet sapientiam, lingua pravorum peribit.* Sunt ea pauca et bene expensa. *ibid.* Verba sapientis candida et nitida sunt, et pura ab omni mixtione falsitatis, item pretiosa et solida, 298, 1, 2: *Argentum electum, lingua justi: cor autem impiorum pro nihilo.* Sunt velut aqua profunda fluminis vel torrentis, 563, 2: *Aqua profunda verba ex ore viri: et torrens redundans fons sapientiæ.* Non nisi bene limata ad os veniunt, 564, 1, 2. Spirant virtutes varias. *ibid.* Verba salutifera monitorum et confessariorum sunt velut venæ effundentes aquas salutares, 286, 2: *Vena vitæ os justi: et os impiorum operit iniquitatem.* Verba sapientium quomodo audiantur, VII, 328, 1: *Et dicebam ego meliorem esse sapientiam fortitudine; quomodo ergo sapientia pauperis contempta est, et verba ejus non sunt audita?* Verba sapientium sicut stimuli, 405. 2 et seq.: *Verba sapientium, sicut stimuli, et quasi clavi in altum defixi, quæ per magistrorum consilium data sunt a pastore uno.* Verbum opportune dictum multum afficit audientes, et proferentem mire exornat, VI, 263, 2: *Mala argentea in lectis argenteis, verbum dictum in tempore suo.* Est similis pomo aureo in theca argentea, 264, 1. Quas habeat rosas, 265, 1. Quid sit verbum opportunum, *ibid.* Verbum opportunum valde pretiosum, *Job*, 49, 1.

Verba blanda iram leniunt, V, 583, 1; VI, 397, 2: *Homines pestilentes dissipant civitatem sapientes vero avertunt furorem.* Gratiam conciliant, VI, 476, 1. Verba blanda dolorem magis leniunt quam dona, IX, 508, 1: *Nonne ardorem refrigerabit ros? sic et verbum melius quam datum. Nonne ecce verbum super datum bonum? sed utraque cum homine justificato.* Verba aspera lenibus leniuntur, V, 370, 1: *Mœror in corde viri humiliabit illum, et sermone bono lætificabitur.* Aspera exasperant, IX, 508, 2: *Stultus acriter improperabit, et datus indisciplinati labescere facit oculos.* Verbum dulce parit amicos, 191, 1, 2; 192, 1: *Verbum dulce multiplicabit amicos, et mitigat inimicos.*

6° *Verba inepta, otiosa et nugosa vetantur*, V, 295, 1 : *In multiloquio non deerit peccatum, qui autem moderatur labia sua, prudentissimus est.* Verbo offendere facile ac periculosum, et quando, *Psalm.* I, 249, 1, 2 : *Dixi : Custodiam vias meas, ut non delinquam in lingua mea. Posui ori meo custodiam, cum consisteret peccator adversum me.* Verba prava nestiis comparantur, X, 60, 2 : *Sepi aures tuas spinis, et linguam nequam noli audire, et ori tuo facito ostia et seras.* Verba detractoris sunt vulnera, quomodo simplicia, sunt etiam verbera et mallei, V, 566, 2 : *Verba bilinguis quasi simplicia, et ipsa perveniunt usque ad interiora ventris* (Vide DETRACTOR). Verba præcipitationis quæ, *Psalm.* I, 346, 2 : *Dixisti omnia verba præcipitationis, lingua dolosa.* Verba mala laborem pariunt, *Job*, 175, 1. Verba blanda meretricis recte oleo comparantur, V, 132, 2: *Favus enim distillans, labia meretricis; et nitidius oleo guttur ejus.* Verbis turpibus contristatur Spiritus sanctus, XVIII, 646, 2 : *Omnis sermo malus ex ore vestro non procedat..... Nolite contristare Spiritum sanctum Dei, in quo signati estis in die redemptionis.* Quid sit verbis contendere, XIX, 286, 2 : *Noli contendere verbis : ad nihil enim utile est, nisi ad subversionem audientium.* Verba levia sunt signum animi levis, XIV, 311, 1. Verba ventosa quæ dicantur, *Job*, 174, 1 : *Ad increpandum tantum eloquia concinnatis, et in ventum verba proferis;* 355, 2 : *Numquid finem habebunt verba ventosa? aut aliquid tibi molestum est si loquaris?* Verba otiosa qualia, *Job*, 174, 1. De omni verbo otioso reddenda est in die judicii ratio, XV, 308, 2 : *Dico autem vobis, quoniam omne verbum otiosum, quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die judicii.* Otiosa verba qualiter cavere possimus, 310, 1, 2. Verba prout erunt, ita justificabimur aut condemnabimur, 310, 2 et seq. : *Ex verbis enim tuis justificaberis, et ex verbis tuis condemnaberis.*

7° *In verbis regulæ sequendæ.* Verba nostra ad Dei honorem tendere debent, XV, 310, 1, 2. Verba tarditate pensanda, et ad rationis obrussam sunt examinanda, V, 555, 1 : *Qui moderatur sermones suos, doctus et prudens est; et pretiosi spiritus vir erudilus.* Verba mature proferenda et in statera librauda et ponderanda antequam proferantur, IX, 573, 2; 574, 1 : *Labia imprudentium stulta narrabunt : verba autem prudentium statera ponderabuntur;* 593, 1 : *Quis dabit ori meo custodiam, et super labia mea signaculum certum, ut non cadam ab ipsis, et lingua mea perdat me?* Job 156, 1.

Verborum moderatio decet Christianum, XX, 89, 2 : *Si quis autem putat se religiosum esse, non refrenans linguam suam, sed seducens cor suum, hujus vana est religio.* Verborum multitudo in oratione fugienda, VII, 196, 1 (*Vide* ORATIO). Verborum reverentiæ et honestati assuescendum, IX, 602, 2; 603, 2 : *Indisciplinatæ loquelæ non assuescat os tuum; est enim in illa verbum peccati. Homo assuetus in verbis improperii, in omnibus diebus suis non erudietur.* Verba obsignanda sunt effigie Dei, X, 63, 1 et seq. : *Aurum tuum et argentum tuum confla, et verbis tuis facito stateram, et frenos ori tuo rectos.* Verba temere prolata multis mortem duplicem afferunt, 65, 1 : *Attende ne forte labaris in lingua, et cadas in conspectu inimicorum insidiantium tibi, et sit casus tuus insanabilis ad mortem.* Verba quælibet temere credenda non sunt, X, 239, 2, 240, 1. Qui verbis nudis pascitur, vento pascitur, VI, 9, 1, 2 : *Qui tantum verba sectatur, nihil habebit.* Verbum malum auditum in audiente commoriatur, IX, 533, 1, 2 : *Audisti verbum adversus proximum tuum? commoriatur in te, fidens quoniam non te dirumpet.* Verba sapientiæ ubi deprimenda, X, 35, 2 : *In medio insensatorum serva verbum tempori : in medio autem cogitantium assiduus esto* (Vide LINGUA).

III. VERBUM pro sermonis parte, *vide* HEBRÆI, cap. III. Verba multa secundæ apud Latinos conjugationis conjugantur et in tertia, XIV, 168, 2. Verba Joannes nunc sumit in actu inchoato, nunc continuato, nunc perfecto, XVI, 290, 1, 2.

IV. VERBUM DEI pro Scriptura sacra, Evangelio, doctrina revelata, prædicatione. 1° *Verbum Dei vocatur Scriptura sacra*, XXI, 16, 1 : *Qui testimonium perhibuit verbo Dei, et testimonium Jesu Christi quæcumque vidit.* Verbum sæpe capitur pro Evangelio, XVII, 236, 2 : *Qui dixerunt : Cornelius centurio, vir justus æstimans Deum, et testimonium habens ab universa gente Judæorum, responsum accepit ab angelo sancto, accersere te in domum suam, et audire verba abs te.* Quid sit verbum auditus, XIX, 122, 1 : *Ideo et nos gratias agimus Deo sine intermissione, quoniam cum accepisseris a nobis verbum auditus Dei, accepistis illud non ut verbum hominum, sed* (*sicut est vere*) *Verbum Dei.* Verbum Domini intelligitur mandatum, prohibitio, promissio, comminatio, *Psalm.* I, 194, 1 : *Quia rectum est verbum Domini, et omnia opera ejus in fide.*

2° *Verbo Dei quo sensu præcipiatur nihil addendum*, II, 404, 2 et seqq. : *Non addetis ad verbum quod vobis loquor, nec auferetis ex eo; custodite mandata Domini Dei vestri quæ ego præcipio vobis.* An hoc præcepto vetentur traditiones, ut volunt hæretici, *ibid.* Hæc lex cæremonialis est, unde Judæos spectat, non christianos, 405, 1. Ipso verbo Dei addit aliquid qui ei contrarium quid inducit, *ibid.* Item qui sua dicta pro Dei verbo venditat, 405, 2. Judæi multa Dei verbo addiderunt, *ibid.* Verbis dubiis scriptoris sacri non sunt alia vicina ad libitum substituenda, X, 332, 2 et seq. Verbo Dei scripto omnia non sunt statuta, XVIII, 397, 1, 2 : *Si quis videtur propheta esse aut spiritualis, cognoscat quæ scribo vobis, quia Domini*

sunt mandata. Verbum Dei non est plena credendorum forma, XIX, 166, 1 : *Itaque, fratres, state, et tenete traditiones quas didicistis, sive per sermonem, sive per epistolam nostram* (Vide SCRIPTURA SACRA, TRADITIO).

3° *Verba Scripturæ sacræ quando sint proprie, quando figurate sint accipienda*, IX, 370, 2 et seq. *Vide* SCRIPTURA SACRA).

4° *Verbi Dei qualitates et effectus.* Primo. *Verbi Dei dotes.* Verbum Dei est quasi lucerna, XIV, 283, 1 : *Scrutabor Jerusalem in lucernis.* Verbum increatum est lumen, creatum lucerna, V, 171, 1 : *Quia mandatum lucerna est, et lex lux, et via vitæ increpatio disciplinæ.* Verbum Dei incorruptibile, XX, 271, 1, 2 : *Renati non ex semine corruptibili, sed incorruptibili per verbum Dei, et permanentis in æternum.* Verba Scripturæ sacræ lapides quadri sunt, qui ubique stant, XII, 800, 2. Verbi Dei et seminis analogia, XV, 323, 1 et seq. Verbum Dei est triticum, hominis palea, deinde ignis et malleus conterens petras, XII, 186, 1, 2 : *Qui habet sermonem meum, loquatur sermonem meum vere; quid paleis ad triticum? dicit Dominus. Numquid non verba mea sunt quasi ignis, dicit Dominus, et quasi malleus conterens petram?* Verba Jeremiæ efficacia erant ut ignis, 55, 1 : *Hæc dicit Dominus Deus exercituum :..... Ecce ego do verba mea in ore tuo in ignem, et populum istum in ligna, et vorabit eos.*

Secundo. *Verbi Dei effectus.* Verbi Dei effectus, XVII, 106, 1. Verbo veritatis quomodo geniti dicamur a Deo, XX, 70, 1, 2 : *Voluntarie enim genuit nos verbo veritatis, ut simus initium aliquod creaturæ ejus.* Verbo quo et quomodo vivant fideles, XV, 121, 2 et seq : *Non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo quod procedit de ore Dei.* Verbum Dei auditum non vitam confert, ut volunt novantes, XVIII, 662, 1, 2 : *Christus dilexit Ecclesiam, et seipsum tradidit pro ea, ut illam sanctificaret, mundans lavacro aquæ in verbo vitæ.* Verbum Dei alimentum spirituale, *Job*, 203, 1. Ejus prædicatio optime insitioni surculi in arborem assimilatur, XX, 81, 1 : *Propter quod abjicientes omnem immunditiam, et abundantiam malitiæ, in mansuetudine suscipite insitum verbum quod potest salvare animas vestras.* Verbo Dei crescitur anima pii, V, 400, 2 : *Justus comedit, et replet animam suam; venter autem impiorum insaturabilis.* Verbum Dei triplex animam fœcundans comparatur nubi et nivi, XI, 654, 1. *Quomodo descendit imber et nix de cœlo, et illuc ultra non revertitur, sed inebriat terram, et infundit eam, et germinare eam facit, et dat semen serenti, et panem comedenti : Sic erit verbum meum quod egredietur de ore meo, non revertetur ad me vacuum, sed faciet quæcumque volui, et prosperabitur in his ad quæ misi illud.* Verbum Dei non minus efficax quam reliquiæ sanctorum, XVIII, 46, 1 : *Non enim erubesco Evangelium, virtus enim Dei est in salutem omni credenti.* Quibus verbis Isaiæ Judæi multi Christo accesserint relicto judaismo, XI, 630, 1. Verba Dei sagittæ dicuntur, *Psalm.* I, 292, 2 : *Sagittæ tuæ acutæ, populi sub te cadent, in corda inimicorum regis.* Verbum Domini acre est in peccatores, molle et clemens in justos, XIV, 451, 2 : *Onus verbi Domini in terra Hadrach, et Damasci requiei ejus.* Verbum Dei dulce est rationi, sed amarum sensualitati, XXI, 219, 1 : *Dixit mihi* (angelus) : *Accipe librum, et devora illum; et faciet amaricari ventrem tuum, sed in ore tuo erit dulce tanquam mel.* Verbum Dei simile est speculo, XX, 82, 2 : *Estote autem factores verbi, et non auditores tantum. Quia si quis auditor est verbi, et non factor, hic comparabitur viro consideranti vultum nativitatis suæ. Consideravit enim se, et abiit, et statim oblitus est qualis fuerit.* Ejus et speculi analogiæ variæ, 85, 1 et seqq. Verbum Dei scutum contra tentationes, *Job*, 144, 2. Est gladius in tentationibus, XVIII, 683, 1 : *Et galeam salutis assumite, et gladium spiritus, quod est verbum Dei.*

5° *Verba Christi.* Verba gratiæ proferebat Christus, et quæ hæc dicantur, XVI, 104, 1 : *Et omnes testimonium illi dabant, et mirabantur in verbis gratiæ quæ procedebant de ore ejus.* Ea erant ignita, 279, 2 : *Et dixerunt ad invicem : Nonne cor nostrum ardens erat in nobis, dum loqueretur in via, et aperiret nobis Scripturas?* Sunt effectiva, XVI, 368, 1 : *Dicit ei Jesus : Vade : Filius tuus vivit;* 374, 2 : *Dicit ei Jesus : Surge, tolle grabatum tuum et ambula.* Verborum Christi vis, *Psalm.* I, 293, 1. Quomodo haberet verba vitæ æternæ, XVI, 413, 2 : *Respondit ergo ei Simon Petrus : Domine, ad quem ibimus? Verba vitæ æternæ habes.* Verba Christi vita sunt, XVIII, 362, 2. Septem verba Christi in cruce, XV, 631, 1, 2; XVI, 619, 2.

6° *Verbum Dei quanti faciendum sit*, XIV, 321, 1. Verbum Dei non obiter sed assidue et studiose audiendum, XVII, 105, 1; XX, 84, 2. Verba Dei attente audienda et rememoranda sunt, IX, 470, 2 : *Audi me, fili, et disce disciplinam sensus, et in verbis meis attende in cordo tuo : et dicam in æquitate disciplinam, et scrutabor enarrare sapientiam : et in verbis meis attende in corde tuo.* Verbum Dei audire et legere utile est, XX, 81, 2. Quomodo id salvet animam, *ibid.* Verbum Dei cum fructu audiens, legem meditans, suæ prædestinationis tesseram habet, XV, 8, 2. Verbum Dei est austeritate servandum, XV, 323, 1.

7° *Verbum Dei quo spiritu annuntiandum*, Job, 519, 2 et seq. Verbum Dei et ejus præcones opus habent testimonio hominum, XVIII, 526, 2 : *Ascendi autem* (Hierosolymam) *secundum revelationem : et contuli cum illis Evangelium, quod prædico in Gentibus, seorsum autem iis qui videbantur aliquid esse, ne forte in vacuum currerem, aut cucurrissem.* Verbum Dei est liberum,

non est alligatum, XIX, 285, 2 : *In quo* (Evangelio) *labore usque ad vincula, quasi male operans : sed verbum Dei non est alligatum* (Vide Apostolorum prædicatio, Concionator, Prædicatio, Sermo).

VERBA CONSECRATIONIS. Verba omnia quæ in calicis consecratione proferuntur, legitimam habent auctoritatem, XV, 558, 2. Verba consecrationis figuram non significant, XVIII, 341, 1. Sunt intelligenda, vere ut sonant, non tropice, 359, 1 et seqq. (*Vide* Consecratio, Eucharistia).

VERECUNDIA. 1° *Quid sit verecundia.* Verecundia non est virtus, sed naturalis passio. IX, 161, 1. Quando bona, quando mala, *ibid.* Verecundia metus est dedecoris et probri, XIX, 510, 1, 2 : *Itaque regnum immobile suscipientes, habemus gratiam, per quam serviamus placentes Deo cum metu et reverentia.* Verecundia mala quæ sit, IX, 555, 2 : *Est qui perdet animam suam præ confusione, et ab imprudenti persona perdet eam: personæ autem acceptione perdet se.* Verecundia quæ prohibetur a Domino, *Psalm.* I, 286, 1 : *Tota die verecundia mea contra me est, et confusio faciei cooperuit me. A voce exprobrantis et obloquentis, a facie inimici et persequentis.* Verecundiæ elogium, IX, 161, 2; X, 154, 1, 2 : *Ante grandinem præibit coruscatio ; et ante verecundiam præibit gratia, et pro reverentia accedet tibi bona gratia.* XVI, 122, 2. Comparatur tonitruo et grandini, *ibid.*, 1.

2° *Quibus præsertim competat verecundia et ejus effectus.* Decet maxime pueros et virgines, IX, 161, 2. Est prima dos juvenum, X, 152, 1 : *Audi tacens, et pro reverentia accedet tibi gratia bona.* Verecundia est purpura juniorum, XX, 386, 2 : *Similiter, adolescentes, subditi estote senioribus.* Hæc eos valde commendat, et gratiam iis concliat, X, 154, 1, 2. Verecundia avocat a vitiis, V, 392, 2. Verecundia proprium virginum et mulierum monile est, X, 12, 2 : *Gratia super gratiam, mulier sancta et pudorata.* Est optima dos mulieris, IX, 240, 2 : *Noli discedere a muliere sensata et bona, quam sortitus es in timore Domini ; gratia enim verecundiæ illius super aurum.* Est verus mulieris ornatus, XX, 313, 2 : *Quarum* (mulierum) *non sit extrinsecus capillatura, aut circumdatio auri, aut induventi vestimentorum cultus : sed qui absconditus est cordis homo, in incorruptibilitate quieti et modesti spiritus.*

3° *Quomodo monendi verecundi.* Verecundi aliter monendi quam impudentes, V, 533, 1, 2 : *Plus proficit correptio apud prudentem, quam centum plagæ apud stultum.* Verecundi verecunde sunt monendi, XII, 516, 1 (*Vide* Pudor).

VEREMUNDUS. Veremundus XI, Legionis et Asturiarum rex, qualem pœnitentiam egerit ob male habitum episcopum Ovetensem Gudesteum, II, 385, 2.

VERITAS, VERUM. 1° *Veritas quotuplici sensu in Scriptura accipiatur.* Veritas diversimode capi potest, XX, 633, 2 : *Senior Electæ dominæ et natis ejus, quos ego diligo in veritate, et non ego solus, sed et omnes qui cognoverunt veritatem, propter veritatem quæ permanet in nobis et nobiscum erit in æternum.* Veritas, doctrina, sapientia, intelligentia, sensus, disciplina, in libris Salomonis, idem sunt, VI, 101, 2 : *Ingrediatur ad doctrinam cor tuum, et auris tua ad verba scientiæ*; 198, 2 : *Veritatem eme, et noli vendere sapientiam, et doctrinam, et intelligentiam.* Veritas passim fidelitatem in servandis promissis significat. *Psalm.* II, 261, 1 : *Opera manuum ejus veritas et judicium. Fidelia omnia mandata ejus, confirmata in sæculum sæculi, facta in veritate et æquitate.* Veritas quodlibet bonum sive officium virtutis, item justitiam significat, IX, 442, 2 : *Viri mendaces non erunt illius* (sapientiæ) *memores : et viri veraces invenientur in ea, et successum habebunt usque ad inspectionem Dei*, 487, 2 : *Pœnitentibus autem dedit viam justitiæ, et confirmavit deficientes sustinere, et destinavit illis sortem veritatis*; XII, 74, 1; 634, 2; (Qui) *in præceptis meis ambulaverit, et judicia mea custodierit, ut faciat veritatem*, XIV, 133, 2. *Indicabo tibi, o homo, quid sit bonum et quid Dominus requirat a te : Utique facere judicium, et diligere misericordiam et sollicitum ambulare cum Deo tuo.* Veritas in Scriptura opus debitum significat, V, 427, 1 : *Errant qui operantur malum ; misericordia et veritas præparant bona*; 473, 1 : *Per misericordiam et fidem* (hebraice *veritatem*) *purgantur peccata, per timorem autem Domini declinat omnis a malo.* Veritas sumitur pro pietate, XII, 242, 1 : *Ecce ego obducam eis cicatricem et sanitatem, et curabo eos : et revelabo illis deprecationem pacis et veritatis.* Veritas Hebræis pro *soliditate* capitur, V, 328, 2 : *Impius facit opus instabile, seminanti autem justitiam merces fidelis* (hebraice *veritatis*). Verum pro *perfecto* capitur, IX, 103, 1 : *Protector est* (Deus) *omnibus exquirentibus se in veritate*; XII, 31, 1 : *Plantavi te vineam electam, omne semen verum*; 825, 1 : *Istæ autem mensuræ altaris in cubito verissimo*; XX, 540, 2 : *Tenebræ transierunt ; et verum lumen jam lucet*; XXI, 70, 2 : *Hæc dicit Sanctus et Verus.*

2° *Veritas summa et prima Deus est*, XX, 580, 2 : *Filioli mei, non diligamus verbo, neque lingua sed opere et veritate. In hoc cognoscimus quoniam ex veritate sumus, et in conspectu ejus suadebimus corda nostra.* Ipse Deus veritas est, XVI, 610, 1 : *Respondit Jesus..... Ego in hoc natus sum, et ad hoc veni in mundum, ut testimonium perhibeam veritati : omnis qui est ex veritate, audit vocem meam. Dicit ei Pilatus : Quid est veritas?* Verus est epithetum Dei, XX, 624, 2 : *Dedit nobis sensum, ut cognoscamus verum Deum, et simus in vero Filio ejus. Hic est verus Deus et*

vita æterna. Veritas prima et increata Dei est ratio formalis credendi in fide, XIV, 226, 2. Veritas rerum est Deus et Christus, X, 27, 1. Veritas Dei quanta sit, *Psalm.* I, 222, 2. Veritas prima Christus est, VI, 415, 1.

Quomodo Christus veritas, XVI, 540, 2 et seqq. : *Dicit ei Jesus : Ego sum via, veritas, et vita.* Veritatis filius quomodo sit Christus, XIV, 27, 2. Veritas quadruplex fuit in Christo, XVI, 303, 1, 2 : *Erat* (Christus) *lux vera quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum.* Veritas et gratia simul in Christo fuere, 310, 1 : *Vidimus gloriam ejus, gloriam quasi Unigeniti a Patre, plenum gratiæ et veritatis*; 312, 1 : *Lex per Moysen data est, gratia et veritas per Jesum Christum facta est.*

Cur Spiritus sanctus dicatur Spiritus veritatis, XVI, 548, 1 : *Et ego rogabo Patrem, et alium Paracletum dabit vobis, ut maneat vobiscum in æternum, Spiritum veritatis, quem mundus non potest accipere, quia non videt eum, nec scit eum.*

3° *Veritatis definitio, natura, species, gradus.* Primo. *Veritatis etymon*, XVI, 303, 1, 2 : Aliæ ejus definitiones, 610, 2 et seq.

Secundo. *Veritatis descriptio et natura*, I, 595, 1 : *Provide autem de omni plebe viros potentes, in quibus sit veritas.* Veritas in indivisibili consistit, XVII, 387, 1 : *Et dicit* (Paulus) : *Ego sum vir Judæus, natus in Tarso Ciliciæ, nutritus autem in ista civitate, secus pedes Gamaliel eruditus juxta veritatem paternæ legis*; XIX, 52, 1 : *Verumtamen ad quod pervenimus, ut idem sapiamus, et in eadem permaneamus regula.* A prima veritate Dei manat omnis veritas, IX, 51, 1 : *Omnis sapientia a Domino Deo est, et cum illo fuit semper, et est ante ævum.* Veritas est sanctitas, III, 350, 1 : *Et dixit Saül ad Dominum Deum Israel : Domine Deus Israel, da indicium ; quid est quod non responderis servo tuo hodie? Si in me, aut in Jonatha filio meo est iniquitas hæc, da ostensionem ; aut si hæc iniquitas est in populo tuo, da sanctitatem.* Veritas et fidelitas Hebræis sunt sorores, XVIII, 678, 1 : *State succincti lumbos vestros in veritate.* Veritatis soror est charitas, XX, 161, 2 ; *Nolite gloriari et mendaces esse adversus veritatem.* Veritas et misericordia quæ sint virtutes, V, 72, 2 : *Misericordia et veritas te non deserant.* Veritas est temporis filia, cur in putei fundo latere fingatur, I, 595, 1, 2. Veritas publica est et cana, XI, 62, 2. Veritas quomodo opponatur vanitati, VII, 12, 1. Veritatis et vanitatis antitheses, XI, 357, 2 et seq. Veritas amara est, adulatio blanda, XIV, 364, 2. Veritas sita est in cognitione veri Dei incarnationis Verbi et veræ beatitudinis, XVI, 609, 2.

Tertio. *Veritas quotuplex.* Veritas alia justitiæ, alia loquelæ, III, 15, 1 : *Qui responderunt ei* (Rahab) : *Anima nostra sit pro vobis in mortem, si tamen non prodideris nos. Cumque tradiderit nobis Dominus Terram, faciemus in te misericordiam et veritatem.* Veritas est triplex, vitæ, doctrinæ, justitiæ ; item cordis, oris et operis, V, 72, 2 ; XIII, 377, 1 ; XVI, 303, 2 ; 449, 2 ; XVIII, 381, 2 et seq. : *Charitas..... non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritati*; 511, 2 : *Non enim possumus aliquid adversus veritatem, sed pro veritate*; 634, 2 : *Veritatem autem facientes in charitate, crescamus in illo per omnia, qui est caput Christus*; XX, 226, 1 : *Fratres mei, si quis ex vobis erraverit a veritate, et converteri quis eum, scire debet quoniam qui converti fecerit peccatorem ab errore viæ suæ, salvabit animam ejus a morte, et operiet multitudinem peccatorum.* Veritas evangelica triplex est, XVI, 548, 1. Veritas speculativa et practica quæ sit, X, 26, 2 : *Volatilia ad sibi similia conveniunt : et veritas ad eos qui operantur illam, revertetur.*

Quarto. *Veritatis gradus.* Veritatis tres sunt gradus : *primus*, est intelligere et rejicere falsas religiones ; *secundus*, perspicere animo quod unus sit Deus summus ; *tertius*, cognoscere ministrum ejus et nuntium, quem legavit in terram, XVI, 610, 2. Iterum ejusdem tres alii gradus ex S. Bernardo ; *primus*, quo Deum et Christum et nos ipsos agnoscimus ; *secundus*, quo proximorum culpas et miserias providemus, eisque compatimur ; *tertius*, quo Deum contemplamur partim hic in ænigmate, partim in cœlo facie ad faciem, XX, 162, 1, 2.

4° *Veritatis dignitas et præstantia*, IX, 230, 2. Quam præstans et pulchra sit, I, 690, 1. Veritas omnem ascititium ornatum rejicit, V, 365, 1 : *Labium veritatis firmum erit in perpetuum : qui autem testis est repentinus, concinnat linguam mendacii.* Veritas non fugit lucem, XIX, 282, 2 : *Quæ audisti a me per multos testes, hæc commenda fidelibus hominibus, qui idonei erunt et alios docere.* Veritatis typus est sol, propter quinque rationes, VII, 37, 2. Veritas aquila denotatur, XV, 512, 1, 2. Veritas divina est, IX, 165, 2 : *Non contradicas verbo veritatis ullo modo, et de mendacio ineruditionis confundere.* Veritas divina seipsa nititur, XII, 637, 2 : *Et dixistis : Non est æqua via Domini. Audite ergo, domus Israel : numquid via mea non est æqua, et non magis viæ vestræ pravæ sunt?* Veritas est invicta et adamantina, et instar silicis, cur, V, 364, 2 : *Labium veritatis firmum erit in perpetuum.* Veritas nec eloquentiam, nec potentiam timet, XVII, 404, 2. Ejus potentia, XX, 161, 2 et seqq. Veritas opprimi non potest, XVI, 303, 2. Illa, etsi ad tempus lateat, tandem caput effert, VI, 155, 1 : *Oculi Domini custodiunt scientiam ; et supplantantur verba iniqui.* Oppressa magis erumpit, 462, 2 : *Dicunt ergo cæco iterum : Tu, quid dicis de illo qui aperuit oculos tuos? Ille autem dixit : Quia Propheta est.* Veritas est firma, stabilis, et stabiles habet pedes, V, 364, 2 ; X, 263, 1 : *Vir sapiens plebem suam erudit, et fructus sensus illius fideles sunt*; XIX,

301, 1 : *Quemadmodum Jannes et Mambres restiterunt Mosi, ita et hi resistunt veritati, homines corrupti mente, reprobi circa fidem.* Veritas una et eadem semper perseverat, V, 365, 1. Veritas etiam suis osoribus in honore est, V, 10, 2.

5° *Veritatis fructus.* Veritas est basis reipublicæ, VI, 403, 1 : *Rex qui judicat in veritate pauperes, thronus ejus in æternum firmabitur.* Conciliat principi subditorum amorem, 403, 2. Veritas suavissimus cibus animæ, VI, 231, 2 : *Comede, fili mi, mel, quia bonum est, et favum dulcissimum gutturi tuo : sic et doctrina sapientiæ animæ tuæ, quam cum inveneris, habebis in novissimis spem, et spes tua non peribit.* Veritas et sapientia cibus animæ, *Psalm.* II, 466, 1. Est cingulum mentis, XX, 258, 2. Veritas ad sui studiosos revertitur, X, 26, 2 ; 27, 1 : *Volatilia ad sibi similia conveniunt : et veritas ad eos qui operantur illam, revertetur.* Veritas nos liberavit, charitas nos servos fecit, *Psalm.* II, 169, 1 : *Jubilate Deo, omnis terra : servite Domino in lætitia.*

6° *Quæ sint officia erga veritatem adimplenda.* Primo. *Veritati nec addendum quid, nec detrahendum est,* VI, 57, 2. Falso vel minimo corrumpitur, desinitque esse veritas, X, 193, 1 : *Ab immundo quis mundabitur? et a mendace quid verum dicetur?* Nimium altercando amittitur, XIX, 255, 1 : *Ex quibus* (verborum pugnis) *oriuntur contentiones, blasphemiæ, suspiciones malæ, conflictationes hominum mente corruptorum, qui veritate privati sunt.* Veritati non contradicendum, IX, 165, 1, 2 : *Non contradicas verbo veritatis ullo modo.*

Secundo. *Veritas quanti facienda sit,* VI, 198, 2 : *Veritatem eme et noli vendere sapientiam, et doctrinam, et intelligentiam.* Cur non possit et non debeat vendi, et qui eam vendant, *ibid.*

Tertio. *Veritas omnibus nostris actionibus insit,* IV, 278, 1, 2 : *Justus es, Domine, et omnia judicia tua justa sunt, et omnes viæ tuæ, misericordia, et veritas, et judicium.* Quadrupliciter veritate miles christianus cingi debet, XVIII, 678, 1 : *State succincti lumbos vestros in veritate.* Quomodo coli possit, X, 143, 2 ; 144, 1. Quid sit *facere veritatem,* XVI, 346, 2 : *Qui autem facit veritatem, venit ad lucem, ut manifestentur opera ejus, quia in Deo sunt facta.* Veritas interpreti sectanda, non verborum elegantia, IX, 37, 2 ; 38, 1 (*Vide* INTERPRES).

Quarto. *In veritate Domino servire quid sit,* IV, 310, 2 : *Servite Domino in veritate, et inquirite ut faciatis quæ placita sunt illi.* Quomodo Deus in veritate adorandus, XVI, 361, 2 et seqq. : *Venit hora, et nunc est, quando veri adoratores adorabunt Patrem in spiritu et veritate. Nam et Pater tales quærit, qui adorent eum.* Quomodo in veritate apostoli sanctificati sint, 598, 1, 2 : *Sanctifica eos in veritate, sermo tuus veritas est.*

Quinto. *Veritas libere confitenda est et defendenda,* IX, 160, 2 : *Pro anima tua ne confundaris dicere verum ;* 163, 1, 2 : *Ne accipias faciem adversus faciem tuam, nec adversus animam tuam mendacium;* Job, 177, 2 ; 532, 2. Pro ea usque ad mortem certandum, IX, 167, 2 ; 168, 2 : *Pro justitia agonizare pro anima tua. et usque ad mortem certa pro justitia, et Deus expugnabit pro te inimicos tuos.* Veritatem tueri, decus est, XX, 161, 2 et seq. : *Nolite gloriari et mendaces esse adversus veritatem.* Veritas vita dignior et potior, IX, 160, 2 ; *Job,* 309, 1 : *Quis est qui judicetur mecum? Venial, quare tacens consumor?* 641, 1 : *Loquar, et respirabo paululum : aperiam labia mea, et respondebo. Non accipiam personam viri, et Deum homini non æquabo. Nescio enim quamdiu subsistam, etsi post modicum tollat me Factor meus.* Pro veritate ut mendacium evitet moriens, martyr est, XX, 368, 2.

7° *Quosnam maxime deceat veritas in verbis et agendi ratione.* Ea decet reges, V, 529, 1 : *Non decent stultum verba composita, nec principem labium mentiens.* Hi debent eam tueri, V, 529, 1 ; VI, 403, 1. Hæc eos contra subditorum querelas custodit, VI, 84, 2 et seq. : *Misericordia et veritas custodiunt regem, et roboratur clementia thronus ejus.* Ipsis etiam placet, 152, 1 (*Vide* PRINCEPS, REX).

Veritas est una de præcipuis sacerdotum dotibus, XIV, 571, 2 : *Lex veritatis fuit in ore ejus* (Levi), *et iniquitas non est inventa in labiis ejus* (*Vide* SACERDOS).

8° *Qua via et quibus mediis ad veritatem perveniatur,* XVI, 578, 2 : *Cum autem venerit ille Spiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem, non enim loquetur a semetipso, sed quæ audiet loquetur, et quæ ventura sunt, annuntiabit vobis.* Veritatis notitia magis per auditum, quam per visum acquiritur, I, 280, 1. Veritas quomodo investiganda, *Job,* 177, 1 ; 532, 2. Veritatem oblatam repudiantes, pœna infidelitatis et errorum puniuntur, XIX, 159, 1 : *Eo quod charitatem veritatis non receperunt, ut salvi fierent, ideo mittet illis Deus operationem erroris, ut credant mendacio, ut judicentur omnes qui non crediderunt veritati, sed consenserunt iniquitati.*

9° *Quæ fuerit sors veritatis in terra.* Veritatem Gentiles incarcerarunt, XVIII, 49, 2 : *Revelatur enim ira Dei de cœlo super omnem impietatem et injustitiam hominum eorum, qui veritatem Dei in injustitia detinent.* Est omnibus exosa, VI, 384, 1, 2. Veritas tempore Antichristi non audietur, VII, 389, 2.

VERMIS. 1° Vermes ex putredine et humano cadavere progignuntur (juxta opinionem Cornelii tempore vigentem), V, 282, 1 ; IX, 314, 1. Vermis nascitur in et ex ligno, VI, 283, 1. Maxime in tenerioribus lignis, *ibid.*, 2. Vermes qui foliis vescuntur, nendo fila conficiunt, V, 420, 1. Vermes oculis carent, IX, 234, 2.

2° Vermes Jobi cognatio, *Job,* 381, 1 ; 593, 2. Vermis qui hederam Jonæ erosit fuit extraordinarius aliquis nostris mordacior, XIV, 59, 2. Vermes minatur Deus Balsasari, 230, 1. Vermibus consumptorum exempla, XVII, 271, 2. Vermibus omnes æque comeduntur, *Job,* 456, 2. Vermes hominem depascuntur in sepulcro, qui consumpto humore emoriuntur. XI, 767, 1.

3° Vermis conscientiæ damnatorum, II., 176, 2. An veri sint futuri in inferno vermes, ostenditur fore, IV, 355, 2 ; IX, 238, 2 et seqq. ; 211, 2. Vermes infernales terribiles sunt, XV, 700, 2. Vermis conscientiæ in damnatis non moritur, V, 438, 1. Vermis in inferno erit perpetuus. XI, 767, 1.

4° Vermis symbolum est tristitiæ, VI, 283, 1. Vermis Jacob cur dicantur Judæi afflicti ab Assyriis et Christiani. XI, 513, 1, 2.

VERONICA (S.). S. Veronica quæ et qualis fuerit, XVII, 414, 2 et seq. Non fuit mulier hæmorrhoissa, XV, 684, 3. S. Veronica sudarium Christo exhibet ut faciem sudore et sanguine madentem abstergeret, quod ab eo recepit cum impressa ejusdem effigie, XV, 614. 2. Mortua est in Gallia, *ibid.*

VERRICULUM. Verriculum retis genus unde vocetur : idem est cum sagena, XIV, 219, 1.

VERSIO BIBLIORUM. 1° Versio Bibliorum Septuaginta interpretum in græcum sermonem quando adornata sit, XIV, 446, 2. Versione Septuaginta in Bibliis usa est Ecclesia usque ad tempora S. Hieronymi, XIII, 3, 2 (*Vide* SEPTUAGINTA).

3° Versionis Vulgatæ auctor S. Hieronymus, XVIII, 23, 1. Vulgata admodum antiqua est, X, 308, 2 (*Vide* VULGATA). Versio *Ecclesiastici* Latina immediate videtur ex hebræo traducta, IX, 256, 1, (*Vide* ECCLESIASTICUS).

3° Versio syriaca cujus sit auctoritatis, XVIII, 20, 1. Versio Arabicorum Bibliorum duplex est, XIII, 222, 2.

4° Versionum antiquarum varietas servit ad S. Scripturæ claritatem et copiam, XIII, 222, 2.

5° Versiones et explicationes plures ejusdem loci Scripturæ esse possunt, XI, 520, 1, 2. Versio duplex alicujus loci est in nonnullis ab Ecclesia probata, XIX, 499, 1. Versiones variæ loci cujusdam obscuri ex *Nehemiæ* cap. V, vers. 18, IV. 242, 2. Versiones originales orientalis linguæ clare Petrum et petram idem esse innuunt, XV, 367, 2.

VERSIPELLIS. Versipelliis quis appelletur, V, 423, 1. Versipelles quando et quatenus colendi, IX, 171, 1.

VERSUS. Versus *Proverbiorum* carentes nota numeri, in hebræo non existunt, V, 7, 1, 2. Versus unus græcus in *Ecclesiastico* sæpe duobus latinis redditur, IX, 41, 2. Versus totus anagrammaticus, XII, 197, 2.

VERSUTIA, VERSUTUS. Versutus quis proprie dicatur, unde vox formetur, V, 423, 1. Subinde dem est quod cautus, prudens, V, 363, 1. Versutia etiam denotatur per malitiam, XX, 78, 2; 274, 2. Versutiæ etiam vocantur parabolæ et ænigmata, X, 300, 2.

VERTEX. Verticis nomine appellari possunt reges et regum palatia, item imperium et potentia XIII, 536, 1, 2.

VERTIGINOSUS. Vertiginosis omnia gyrari videntur, VI, 187, 1.

VESICA. Vesica in metu solvitur, XII, 554, 1 ; 653, 2.

VESPASIANUS. Vespasianus per fauces Libani exercitum in Judæam deduxit, XI, 466, 2. A Deo protectus, tela Judæorum evasit, IX, 299, 2. Redeunti e Judæa aquilæ pugnantes symbolum victoriæ fuere, XII, 627, 2.

Vespasianus unde omen imperii acceperit, IX, 635. 1. Quomodo ad imperium pervenerit, XV, 505, 2 ; XVII, 8. 2. Vespasiani imperatoris votum, VIII, 411, 2. Recens auctus imperio, Ægyptum lustrans quid Ægyptiis dixerit, XII, 716. 1. Ejus vigilantia et sedulitas, XXI. 65, 1. Calumniatores quomodo represserit, II, 121, 1. Fuit in inimicum beneficus, IX, 368, 2. Labore assiduo valetudinem tutatus est, XII, 579, 1. Suos officiales habuisse ut spongias dicitur, quoniam rapacissimum quemque promovere solebat, ut eos expilatores provinciarum condemnaret, II, 65, 1 ; VI, 161, 1, 2 ; 365, 2. Ejus mors, XVII, 9, 2. A quibusdam ut Messias habitus est, XV, 509, 1 ; XVII, 8, 2. An fecerit miracula, 999, 2.

VESPER, VESPERA. 1° Vespera sabbati quæ lucescit in prima sabbati, quomodo intelligatur, XV, 643, 1 et seqq. Vesperam Hebræi vocant noctem, 644, 1.

2° Vespere cur agnus paschalis ederetur, I, 578, 2. Vespera decima quarta Paschæ proprie festum non fuit, XVIII, 289, 1.

3° Vesperi quomodo futura sit lux, allegorice, symbolice et anagogice, XIV, 533, 1, 2.

VESPERTILIO. Vespertilio videtur talpa alatus, XX, 419, 2 et seq. Vespertiliones dicuntur idola, XI, 130, 1. Et lucifugi et amphibii, *ibid.* Illorum natura his adaptatur, *ibid.* et 2.

VESPERTINUS. 1° Vespertini lupi qui dicantur ab Habacuc, XIV, 208, 2. Num vespertinus eorum epithetum est, 209, 2. Vespertinum et matutinum tempus optime ordinanda, III, 357, 1.

VESTALIS. Vestalis ignis custodiam ab igne templi Judaici mutuata est delusa antiquitas, XII. 790, 2. Vestalium virginum quod esset officium, XIV, 274, 1. Vestalis ignis vitam divinam præ se ferebat, VI, 70, 2. Vestales fornicantes vivæ terræ infodiebantur, II, 135, 2 ; XIX, 119, 2.

VESTIBULUM. 1° Unde dicatur et formetur vox *vestibulum,* XIII, 500, 1. Vestibulum vocatur pars illa ante domum quæ pervia relinquitur, XII, 785, 2. Idem est quod propylæum,, *ibid.* In vestibulo olim, imo in porta, faciebant veteres cubicula pro janitoribus et famulis, *ibid.*

2° Vestibulum cur templo Salomonis additum,

XIII, 500, 1. Ejus altitudo, *ibid.* Quomodo id fuerit octo cubitis longum, XII, 786, 1. Vestibulum erat templo connexum, XIII, 500, 1. Frontes vestibuli quænam sint. XII, 786, 1. Ipsum describitur, 791, 1.

3° Templi vestibulum erat cœli symbolum, XII, 785, 2. Vestibulum interius mystice est æternæ vitæ latitudo. 794, 2.

VESTIGIUM. 1° Vestigium tria significat, IX, 564, 2. Vestigia genuum Christi sunt impressa petræ in qua oravit in horto, XV, 570, 1. Item juxta torrentem Cedron in imo vallis Josaphat, *ibid.* Vestigia Christi in monte Oliveti adhuc extant, XVII, 63, 1.

2° Vestigia Dei sequenda, *Job*, 489, 1. Job Dei vestigia secutus est, *ibid.* Vestigiis Dei firmiter inhærendum, *ibid.* Vestigia Dei nos beabunt, si ea sequamur, *ibid.*, 2. Ad Christi vestigia facile sequenda debet inferior pars superiori esse subdita, 490, 1.

VESTIMENTUM, VESTIS, VESTITUS. 1° *Vestis ad quid inservial, et variæ vestium species de quibus in Scriptura agitur.* Vestis cui usui inserviat, et quare est inventa, X, 80, 1; 317, 1. Quæ vestes duplices dicantur et quid allegorice denotent, VI, 508, 1, 2 et seq. Vestis stragulata quæ dicatur, 511, 1. Vestes mutatoriæ sunt festivæ, I, 378, 2. Vestes discolores sunt acu pictæ et variegatæ opere phrygio, XII, 608, 2. Vestem peregrinam quam vocet Propheta, XIV, 276, 2.

2° *Priscorum et Judæorum quinam erant circa vestimenta usus.* Primo. Vestis priscorum cur alba, VII, 315, 2. Vestis regum olim erat candida, 316, 1. Vestem albam olim gestabant nobiles et magistratum ambientes, XVII, 61, 2. Vestis candida erat honoratorum et principum, XX, 100, 2 et seqq.

Secundo. Vestes Judæorum quales essent, XV, 585, 2. Hebræorum vestes erant longiores, ideo aliquid facturi se præcingebant, XVI, 173, 2. Vestes undique consutas an habuerint Judæi, II, 86, 1. Vestis ex lana et lino fuit Judæis vetita, et quare, II, 123, 2. Hujus prohibitionis tropologica causa, *ibid.* Veste virili uti feminam, et feminea virum, olim Judæis inhibitum, II, 477, 2. Hujus rei tropologica causa, *ibid.*, 2. Cur id etiam christianos dedecet, *ibid.* Vestes scindebant Judæi in blasphemia, aut simili atroci scelere, aut in gravi luctu, imo omnes Orientales in luctu, II, 56, 2; XIII, 496, 1; XV, 585, 2; XVII, 292, 1; *Job*, 41, 2. Vestes humano sanguine cruentatæ non lavantur, sed comburuntur, XI, 231, 1. Vestis rei sacræ contactu sanctificata an omne quod tangebat sanctificaret, XIV, 344, 2.

Tertio. Vestes pontificiæ quo ritu et ordine induerentur a sacerdote, X, 459, 1. Earum dignitas, 460, 1, 2. Vestes pontificiæ cur dicantur virtutis et roboris, et potestatis et opulentiæ, 457, 1 (*Vide* PONTIFEX, HEBRÆUS).

Quarto. Christus tres tantum vestes habuit, scilicet subuculam, tunicam et pallium extimum, XV, 262, 1; 623, 1. Ejus vestes in transfiguratione fuere albæ et fulgidæ, 384, 2 et seq. Quas vestes posuerit Christus pedes suorum abluturus, XVI, 523, 2. Cur veste alba Herodes Christum induerit, XV, 602, 1. Vestes gestavit Christus in resurrectione, XVII, 61, 1. In quali ascenderit, *ibid.*

Quinto. Vestis candida olim dabatur recens baptizatis, XVIII, 107 2 et seq. Cur, XXI, 69, 2. Quid per eam denotetur, XVIII, 288, 1. Cur talis detur in multis monasteriis monachis dum primum vestiuntur, XXI, 69, 2.

3° *Vestium luxus vitandus et in eis modestia et parcitas sectandæ.* Vestium luxus repreheneditur, II, 88, 2. Ex SS. Patribus taxatur, XI, 142, 1, 2. Vestes subtiliores æquo a Patribus carpuntur, VI, 514, 2. Quatenus vestes subtiles et pretiosæ peccatum includant, XVI, 220, 1: *Homo quidam erat dives, qui induebatur purpura et bysso, et epulabatur quotidie splendide.* Vestium luxum et novitatem Deus odit et punit, XIV, 277, 1: *In die hostiæ Domini visitabo super principes, et super filios regis, et super omnes qui induti sunt veste peregrina.* Vestes superfluæ in mulieribus suggillantur, XX, 313, 1: *Quarum* (mulierum) *non sit extrinsecus capillatura, aut circumdatio auri, aut indumenti vestimentorum cultus.* Ob vestitum non superbiendum, IX, 236, 1; 337, 1: *In vestitu ne glorieris unquam, nec in die honoris tui extollaris.* Vestium vanitas et inanitas, XV, 201, 1: *Et de vestimento quid solliciti estis? Considerate lilia agri, quomodo crescunt: non laborant, neque nent. Dico autem vobis: Quoniam nec Salomon in omni gloria sua cooperlus est sicut unum ex istis;* XX, 101, 1; 2: *Si introierit in conventum vestrum vir aureum annulum habens in veste candida; introierit autem et pauper in sordido habitu, et intendatis in eum qui indutus est veste præclara, et dixeritis ei: Tu, sede hic bene; pauperi autem dicatis: Tu, sta illic, aut: Sede sub scabello pedum meorum; nonne judicatis apud vosmetipsos, et facti estis judices cogitationum iniquarum?* Ex veste splendida nemo æstimandus, 102, 1. Vestium asperitas commendatur, XV, 284, 1: *Sed quid existis videre? Hominem molli bus vestitum? Ecce qui mollibus vestiuntur, in domibus regum sunt.* Vestitus est index animi, IX, 542, 1: *Amictus corporis, et risus dentium, et ingressus hominis enuntiant de illo.* Vestem unam auferenti quomodo danda sit altera, XV, 173, 1: *Ei qui vult tecum in judicio contendere, et tunicam tuam tollere, dimitte ei et pallium.*

4° *Vestes symbolice acceptæ, et earum mystica seu tropologica significatio.* Primo. *Vestimenta Dei qualia*, Job, 753, 1. Vestis Dei Patris cur dicatur candida, XIII, 92, 1. Vestis Dei est ultio, XI, 696, 1.

Secundo. *Vestes albæ sunt angelorum*, XVII, 61, 2. Quid vestis candida angeli in sepulcro Domini apparentis significet, XV, 602, 1.

Tertio. *Vestimenta Ecclesiæ quænam*, VIII, 171, 1. Vestis symbolum est Ecclesiæ, XVIII, 518, 1.

Quarto. *Vestes animæ quæ sint*, VI, 197, 2. Vestes nostræ spirituales quæ, II, 88, 2. Vestis exterior animæ est modestia, interior justitia, discolor variegatura omnium virtutum, XII, 608, 2, Vestium mutatio est signum renovationis animi, 5, 328, 1.

Quinto. *Vestes candidæ quid notent*, VII, 316, 1, 2. Vestis candida tropologice quid sit, VII, 316, 2. Quid allegorice, 317, 2. Vestis alba quid significet mystice, *ibid.* Vestes albæ sunt aliquando symbolum balneorum et compotationum, XIII, 598, 2. Vestis candida est index lætitiæ, XX, 101, 2. Vestis nuptialis charitatem et vitæ sanctitatem denotat, XV, 475, 2.

Sexto. *Quorumdam vestium symbolica significatio.* Vestis polymita Josephi quid symbolice significet, I, 338, 2. Vestium lotio in ritu mundationis lepræ quid significet, II, 93, 1. Vestes sordidæ Jesu pontificis quid ad litteram, et symbolice et allegorice denotent, XIV, 384, 2. Vestes mutatoriæ, quas is induit, sacræ fuere, 385, 2. Vestis martyrum quomodo aspersa sanguine, XXI, 339, 2. Vestes ovinæ quas induunt lupi Ecclesiam vastantes, XV, 211, 2.

VESUVIUS. Vesuvius est oris meretricii symbolum, VI, 156, 2 (*Vide* MERETRIX).

VETATIO. Vetatio acuit rei vetitæ desiderium, V, 265, 1, 2 et seq.

VETERANUS. Veterani in religione magis sint humiles, IX, 127, 1, 2.

VETERNUS. Veternus peccati unde sequatur, quamque sit gravis, VI, 214, 1, 2. Veternus gravissimus Judæorum, XVIII, 189, 2.

VETULA. Vetulæ pacem colant, castitatem foveant, XIX, 329, 2 (*Vide* ANUS, MULIER).

VETUS. 1° Veteres olim existimabant numina adversus hostes arma tulisse, IV, 426, 1, 2.

2° Vetus homo quid sit, XVIII, 109, 2; 639, 2; 640, 1; XIX, 104, 2. Is dupliciter est cum Christo crucifixus, 109, 2. Et dupliciter corrumpitur, 639, 2. A veteri homine exeat homo, et novum induat, VII, 509, 1 (*Vide* HOMINIS REGENERATIO).

VEXARE, VEXATIO. Vexantes justos male pereunt, X, 43, 2. Vexatio utilis, *Job*, 487, 2 (*Vide* ADVERSITAS, AFFLICTIO).

VEXILLARE. Vexillare charitatem quid significet, VII, 559, 1.

VEXILLIFER. Vexilliferi in bello olim vocabantur Draconarii, IV, 392, 1.

VEXILLUM. 1° Vexilla et arma ducum benedici solitæ, cur, IV, 565, 1, 2.

2° Duo vexilla militaria, Christi et Luciferi, VII, 560, 1, 2.

VIA. I. VIA PRO ITINERE IN SENSU LITTERALI.— 1° Via agri fullonis Hierosolymis quæ, XI, 187, 2. *Via maris* cur dicatur Zabulon et Nephthali, 226, 2. Proprie quæ sit, 227, 1. Via Samaritarum in Ægyptum publica et communis olim erat, XIII, 571, 2. Via Bersabee multis aris et sacellis idolorum repleta erat, 630, 2. Via Samariæ Romæ unde dicta, XV, 153, 1, 2.

2° Viarum præses est S. Raphael archangelus, IV, 288, 1. Viam ingressori se S. Raphaeli archangelo et S. Josepho commendent, IX, 273, 1. Viam incœpturi olim Herculi sacrificabant, 346, 2. Viarum præsides qui essent priscis, VI, 77, 2.

3° Via lactea in cœlo unde formetur, XII 575, 1.

4° Viæ quomodo dicantur *videre, florere, lugere, mortuæ*, XIII, 630, 2. Viæ Sion quomodo lugeant, XII, 355, 1.

5° Viæ in quas apostoli ingressi sunt, quid designent, XV, 475, 1, 2. Via aquilæ in cœlo, colubri in petra, navis in mari, Christo adaptantur, VI, 452, 2; 453, 1. Via in quam cadit projectum semen, quid sit, et quorum corda repræsentet, XV, 319, 2; 324, 1, 2.

II. VIA IN SENSU METAPHORICO PRO VITÆ INSTITUTO, AGENDI MODO, etc. 1° *Variæ vocis via in sensu metaphorico acceptiones.* Via vocatur vitæ institutum, actiones, mores, XI, 693, 2: *Pedes eorum ad malum currunt..... vastitas et contritio in viis eorum. Viam pacis nescierunt, et non est judicium in gressibus eorum: semitæ eorum incurvatæ sunt eis; omnis qui calcat in eis, ignorat pacem*; XX, 670, 1: *Væ illis, quia in via Cain abierunt!* Item actum, modum vivendi, vitæ tenorem significat, XIII, 340, 1: *Visitabo super eum vias ejus, et cogitationes ejus reddam ei.* Viæ vocantur opera, eorumque successus et fructus, XIV, 322, 2: *Ponite corda vestra super vias vestras.* Via in Scriptura, rem, negotium, jus et causam sæpe significat, 551, 1: *Qui conterunt super pulverem terræ capita pauperum, et viam humilium declinant.* Via resurrectionem, via beatitudinem quandoque significat, *Psalm.* I, 79, 2: *Notas mihi fecisti vias vitæ, adimplebis me lætitia cum vultu tuo: delectationes in dextera tua usque in finem.* Via viri in adolescentula quid sit, et quomodo intelligenda, VI, 452, 1, 2; XI, 193, 2. Quæ sit via spiritus de qua loquitur *Ecclesiastes*, VII, 376, 2: *Quomodo ignoras quæ sit via spiritus, et qua ratione compingantur ossa in ventre prægnantis: sic nescis opera Dei, qui fabricator est omnium.*

2° *Quæ sint viæ Dei.* Viæ Dei sunt Dei ordinationes, consilia, decreta, etc., IV, 273, 1: *Justus es, Domine, et omnia judicia tua justa sunt, et omnes viæ tuæ, misericordia, et veritas, et judicium.* Viæ Dei variæ significationes, *Psalm.* I, 141, 1: *Diriget mansuetos in judicio, docebit mites vias suas, universæ viæ Domini misericordia et veritas.* Via duplex qua Deus ad nos descendit, *Psalm.* II, 410, 2: *Et cantent in viis Domini quo*

niam magna est gloria Domini. Viæ Dei justis videntur æquæ. impiis iniquæ, X, 314, 2 et seq.: *Quomodo convertit aquas in siccitatem, et siccata est terra: et viæ illius illorum directæ sunt: sic peccatoribus offensiones in ira ejus.* Item illis directæ, his tortæ sunt tripliciter, X, 315, 1.

3° *Via virtutis, salutis, sapientiæ, doctrinæ, justorum, vitæ, etc.* Primo. *Via virtutis et vitii quomodo differant*; V, 417, 1: *Est via quæ videtur homini justa: novissima autem ejus deducunt ad mortem.* Via virtutis et vitii per *Ypsilon* repræsentatur, IX, 567, 2: *Via peccantium complanata lapidibus, et in fine illorum inferi, et tenebræ, et pœnæ.* Via ad perditionem et ad salutem est in hac vita, XV, 210, 1: *Intrate per angustam portam: quia lata porta et spatiosa via est quæ ducit ad perditionem, et multi sunt qui intrant per eam.* Via vitæ est custodia legis, et subdere se cruci a Deo immissæ, via mortis est peccatum, et cruci Deo immissæ obluctari, XII, 167, 2: *Hæc dicit Dominus: Ecce ego do coram vobis viam vitæ, et viam mortis.* Via triplex, terrena, media, cœlestis, V, 117, 2: *Justorum autem semita quasi lux splendens, procedit, et crescit usque ad perfectam diem.* Viæ tres ad cœlum, et tres ad mortem ducunt, 111, 2.

Secundo. *Via ad vitam sunt virtutes*, XII, 355, 2. Via virtutis omnes sancti in cœlum iverunt, VI, 454, 2 et seq. Via doctrinæ est via justitiæ, hac itur ad virtutem, 112, 2: *Vir qui erraverit a via doctrinæ, in cœtu gigantum commorabitur.* Via excellentior ad Deum est charitas, XVIII, 377, 2: *Æmulamini autem charismata meliora. Et adhuc excellentiorem viam vobis demonstro* (scilicet charitatis). Viæ sapientiæ viæ pulchræ, V, 90, 1, 2: *Viæ* (sapientiæ) *viæ pulchræ, et omnes semitæ illius pacificæ.* Viæ bonorum quæ dicantur, IX, 346, 2: *Sapientia, et disciplina, et scientia legis apud Deum. Dilectio et viæ bonorum apud ipsum.* Viæ justorum jucundæ, *Job*, 504, 1.

Tertio. Via vitæ est supernaturalis, V, 469, 1: *Via vitæ super eruditum, ut declinet de inferno novissimo.* Via recta et vera est Christus, XVI, 540, 2 et seq.: *Et quo vado, scitis, et viam scitis. Dicit ei Thomas: Domine, nescimus quo vadis, et quomodo possumus viam scire? Dicit ei Jesus: Ego sum via, et veritas, et vita.* Viam in cœlum nobis Christus stravit, XIX, 458, 2: *Habentes itaque, fratres, fiduciam in introitu sanctorum in sanguine Christi, quam initiavit nobis viam novam et viventem per velamen, id est, carnem suam.....: accedamus cum vero corde in plenitudine fidei.*

Quarto. *Via virtutis et salutis recta et arcta.* Via justorum est recta, occulta et arcta, cur dicatur semita, et hebraice *scala*, V, 502, 1: *Semita justorum declinat mala; custos animæ suæ servat viam suam.* Via justi recta, *Job*, 504, 1. Via virtutis et salutis est alta, elevata, ardua, difficilis, V, 468, 1; X, 559, 2 et seq. Via salutis initio arcta est, postea fit lata et plana, V, 112, 1: *Viam sapientiæ monstrabo tibi, ducam te per semitas æquitatis.* Via in cœlum obstructa et perfringenda, XIV, 88, 1: *Ascendet enim pandens iter ante eos, transibunt portam, et ingredientur per eam.* Via sæculi cur suavis, virtutis difficilis nobis videatur, X, 561, 2: *Consiliatus sum enim ut facerem illam: zelatus sum bonum, et non confundar. Colluctata est anima mea in illa, et in faciendo eam confirmatus sum* (*Vide* JUSTI, SANCTI).

4° *Via impiorum, vitiorum, sæculi qualis.* Via impiorum plena est spinis avaritiæ, gladiis detractionis laqueis adulationis, et lapidibus contentionis, V, 465, 1: *Iter pigrorum quasi sepes spinarum, via justorum absque offendiculo.* Via vitiorum est frigida, id est laboriosa, ardua, periculosa, plena curis et doloribus, VI, 140, 1: *Arma et gladii in via perversi; custos autem animæ suæ longe recedit ab eis.* Via impiorum est perversa et aliena, VI, 102, 2: *Perversa via viri aliena est: qui autem mundus est, rectum opus ejus.* Est aliena a recto, *ibid.* Et a dignitate hominis, *ibid.* Et a Deo, *ibid.* Non est recta, sed peccatum, 98, 1. Recte tendit ad inferos, V, 468, 1; VI, 103, 2. Ea declinanda est, V, 113, 1: *Ne deleleris in semitis impiorum, nec tibi placeat malorum via.* Viæ sæculi quales, *Job*, 472, 2: *Numquid semitam sæculorum custodire cupis, quam calcaverunt viri iniqui* (Vide IMPII)?

5° *Viæ hominis a Deo diriguntur, et rogandus est ut veram viam nobis pandat.* Viæ hominis a Deo diriguntur, stabiliuntur et perficiuntur, VI, 75, 2 et seq.: *A Domino diriguntur gressus viri: quis autem hominum intelligere potest viam suam?* Via qua nos vocat Deus, eundum, 307, 1, 2. Viæ particulares quibus quis in cœlum pertingat, sunt ei sæpe incognitæ, XVIII, 142, 2. Viis duabus nemo pergere potest, IX, 104, 1, 2: *Væ duplici corde, et labiis scelestis, et manibus malefacientibus, et peccatori terram ingredienti duabus viis.* Via trita et communi semper incedendum Religioso, V, 156, 2. Item recta, 158, 2.

VIACUS. Viacus erat nomen Mercurii, VI 306, 1.

VIATOR. 1° *Viator in sensu littérali sumptus.* Viatores statuæ Mercurii in triviis stanti lapides addebant, VI, 306, 1, 2. Viatorum præses et dux est S. Raphael, IV, 288, 1. Viatoribus insidiantur meretrices, V, 264, 2. Viatorum joci benigne sunt accipiendi, X, 365, 1. Viatores iter agentes lumbos præcingebant, XVI, 174, 1. Viator christianus fame pressus an idolothyta edere possit nemine conscio, XVIII, 348, 1.

2°. *Viator in sensu symbolico sumptus.* Viatori et colono Christus et christiani comparantur, XII, 121, 2; 122, 1. Viator in quo imitandus ad perfectionem tendenti, IX, 327, 1, 2.

3° *Viator per oppositionem ad comprehensorem*

acceptus. Viator fuit Christus in hac vita usque ad resurrectionem, XVII, 99, 2. Viatores soli spem beatitudinis habere possunt, VI 238, 1. Viatoris, id est hominis mortalis perfectio in quo consistat, I, 135, 2.

VICARIUS. Antichristus non significat vicarium Christi, sed oppositum Christo, XIX, 150, 2.

VICESIMUS QUINTUS. Vicesimus quintus annus ætatis est finis tutelæ, XVIII, 549, 1.

VICINIA. Vicinia quæ placeat Deo, XII, 824, 2.

VICINITAS. Vicinitas pro quadam affinitate censetur, VI, 341, 1. Vicinitas impii cavenda, 140, 2.

VICINUS. A vicino benevolo plus opis sæpe venit quam a fratre longe dissito, VI, 340, 2: *Melior est vicinus juxta, quam frater procul.* Cum vicino potius amicitia et benevolentia ineunda quam cum remoto, is non est offendendus, *ibid.* Vicini sunt subinde ad mensam invitandi, *ibid.* et seq. Cum iis arctior nobis familiaritas est quam cum consanguineis, 341, 1. Vicinos malos multæ gentes ferre non valentes, alio commigrarunt, *ibid.* Vicinos bonos habere satagat villicus, 341, 2.

VICISSITUDO. Vicissitudo rerum humanarum, XII, 322, 2 (*Vide*, MUNDANA, TEMPORALIA). Vicissitudo gaudii et doloris in rebus mundanis, V, 418, 1; 419, 1. Vicissitudo rerum humanarum et regnorum, XXI, 309, 2. Vicissitudines nullæ fiunt in Ecclesia sine Dei et angelorum providentia, XII, 579, 2.

VICTIMA. 1° *Quæ conditiones in victimis requirebantur juxta legem mosaicam, et quomodo offerebantur.* Victima unde dicta, XVIII, 201, 1. Quas habere deberet conditiones, 202, 1. Victima Gentilium priscorum erat far, non caro. XIV, 563, 2. Victima debebat esse sine macula, II, 6, 2. Victima mascula debebat esse holocaustum, non vero sacrificium pacificum, II, 8, 1. Victima ex rapina pauperum quinque crimina habet, X, 207, 2 et seq. Victimæ olim coronabantur, cur, XII, 673, 1; XVII, 291, 2. Et ex qua herba, XVII, 291, 2. Victima corde carens mortem portendere videbatur, V, 123, 2.

In omnibus victimis animalium addenda erant, simila, oleum, sal et thus quasi libamina et condimenta sacrificii, XII, 846, 2. Suum libamen habebant, ex oleo et vino, XIX, 37, 2. Victimis sacerdotes manus imponebant, et quibus de causis, II, 7, 1; XIX, 233, 2. Cur victimis pro peccato thus non imponeretur, X, 219, 1. Victimæ utpote sanctæ a solis Levitis coquebantur, etiam in atrio laicorum, XII, 848, 1. Ipsæ jugulabantur expansæ per modum crucis, et quare, II, 8, 1. Victimæ prius olim elevabantur, deinde cremabantur, id adaptatur Christo in crucem elevato, XV, 618, 1, 2. In victimis cæsis miraculo exhalabat omnis sanguis et nidor victimarum, II, 8, 2. Victimarum partes quibus cederent, XIX, 518, 2. Victimæ pacificæ pars potissima offerenti cedebat, V, 250, 2 Ex victima immolata apud Judæos etiam laici manducabant, XVII, 235, 1.

2° *Ad quid victimæ offerrentur et earum efficacia.* Victimarum sanguine fœdera sanciebantur, XVIII, 366, 1. Et is sanguis in fœdere dividebatur, *ibid.* An victimis peccata dimitterentur, XIX, 446, 2. In se non placebant Deo, nec eum placabant, XII, 69, 2; 453, 1. Cur in Scripturis vocentur panis cibus Dei, XIII, 400, 2. Victimæ piaculares mentem a culpa expiare non possunt, XIV, 346, 2. Victima in Scriptura misericordiæ postponitur, VI, 96, 1 (*Vide* HOSTIA, SACRIFICIUM).

3° *Victimæ symbolice acceptæ.* Victimæ opiparas dapes significant et carnes, V, 521, 1. Victima strages etiam significat, et victima vocatur magna hostium strages, quam Deus justitiæ suæ immolat, XII, 772, 1.

4° Victimæ spirituales quæ, XIV, 546, 1. Quæ sint Paulo mysticæ victimæ, XIX, 309, 1. Victimæ pingues Deo præ macilentis placent, X, 218, 1. Tristi animo oblatæ ei displicent, XIII, 401, 1.

VICTOR. Victores frequentes ad nova certamina promptiores sunt, XIX, 498, 1. Victoribus olim dabatur annulus, XIV, 348, 1. Victores victos proculcant, XII, 364, 2. Olim victorum verenda detegebant ad ludibrium, vel ad libidinem, XI, 325, 2. Victorem decet justitia, III, 469, 1. Victor et corona martyres simul fuerunt, XXI, 46, 1.

VICTOR (S.) martyr. S. Victor martyr quomodo in tormentis Deum rogarit et manserit illæsus, XIII, 44, 2. S. Victoris elogium, XXI, 46, 1; 78, 1.

VICTOR (S.) confessor. S. Victoris confessoris elogium, XXI, 46, 1.

VICTOR Antiochenus. Victor Antiochenus peculiariter in Marcum scripsit, XV, 667, 2.

VICTOR proconsul. Victoris proconsulis Carthaginiensis in arianismo repudiando constantia, X, 34, 2; XIX, 406, 1.

VICTORIA. 1° *Victoriæ in bello a Deo provenire debent et proveniunt.* III, 348, 1, 2; 361, 1, VI, 130, 1: *Equus paratur ad diem belli: Dominus autem salutem tribuit.* Victoria est donum Dei, IV, 432, 1: *Et conversi hymnum canebant, et benedicebant Deum in cœlum, quoniam bonus est, quoniam in cœlum misericordia ejus.* Victoria omnis de hostibus tam corporalibus quam spiritualibus ascribenda est Deo, XIV, 103, 2: *Surge, et tritura, filia Sion: quia cornu tuum ponam ferreum, et ungulas tuas ponam æreas: et comminues populos multos.* Victoria non a numero militum, sed a favore Dei pendet, IV, 545, 1: *Primo autem solo ortu utrique commiserunt; isti quidem victoriæ et prosperitatis sponsorem cum virtute Dominum habentes; illi autem ducem belli animum habebant.* Victoria a Deo postulanda, 324, 1, 2: *Et clamavit omnis populus ad Dominum instantia magna, et humiliaverunt animas suas in jejuniis et orationibus, ipsi et mulieres eorum.* Victoriæ et

triumphi a Deo accepti referendi, XIV, 268, 1, 2 : *Deus Dominus fortitudo mea : et ponet pedes meos quasi cervorum. Et super excelsa mea deducet me victor in psalmis canentem.* Victoria parta, christiani canant : *Te Deum laudamus*, IV, 432, 1.

Victoriæ varie a Deo et sanctis concessæ fidelibus contra infideles, III, 142, 2 : *Venerunt reges, et pugnaverunt..... De cœlo dimicatum est contra eos : stellæ manentes in ordine et cursu suo, adversus Sisaram pugnaverunt.* Victoria de Amorhæis quam retulit Josue, quam miraculosa fuerit, XIV, 259, 1 : *Sol et luna steterunt in habitaculo suo, in luce sagittarum tuarum, ibunt in splendore fulgurantis hastæ tuæ.* Victoriæ Judæ Machabæi admirandæ et cœlestes, IV, 554, 1. Victoria christianorum navalis de Turcis ad Naupactum venit a Deo ventum propitium christianis dante, XIV, 160, 2. Deiparæ intercessioni ascribenda, V, 218, 1. Victoria Pragensis cœlitus parta est, VI, 79, 1.

2° *Quæ sint victoriæ conditiones.* Victoria non est nisi præcesserit pugna, IV, 422, 1. Victoriam sæpe pauci de multis obtinent, 426, 1. Victoria sæpe in bellis ab uno duce dependet, XIV, 211, 1. Ad victoriam multum valet militum fiducia et hostium diffidentia, IV, 438, 1. Victoriam subinde aufert unius vel paucorum scelus, 554, 1. Victoria utendum, III, 65, 2.

3° *Victoriarum effectus.* Victoriæ sunt causæ vicissitudinis regnorum, VI, 130, 1 (*Vide* Bellum).

4° Victoriæ et triumphi symbolum candor est, XXI, 140, 1, 2; 172, 1. Item palma, 172, 2; 174, 1. Item calculus candidus, 56, 1. Item equus, 139, 1.

5° *Victoriæ figurativæ in Veteri Testamento.* Victoria Judith de Holoferne allegorice victoriam beatæ Mariæ de diabolo significat, IV, 313, 1. Victoria et bella Machabæorum erant typus et figura victoriarum et bellorum quæ gesturi erant cum infidelibus, XIII, 137, 1, 2.

6° *Victoria spiritualis Christi et christianorum*, Victoria Christi de gentilismo, XIV, 527, 1. Victoriam Christus de hoste suo quomodo referat, XXI, 150, 1 (*Vide* Jesus Christus, cap. VIII).

Victoria nobilissima quæ sit, *Psalm.* I, 249, *in tit.* Quæ sit victoria christiani, XIX, 310, 1 : *Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi. In reliquo reposita est mihi corona justitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die justus judex.* Victoria justi in hac et altera vita, *Psalm.* I, 121, 1. Victoria proborum qualis, *Job*, 634, 1. Victoria hominis patientis multiplex, VI, 74, 1, 2 (*Vide* Patiens, Patientia). Victoria major seipsum vincere quam hostem, III, 408, 1. Victoria sui difficilima, sed gloriosissima, XXI, 89, 1 : *Qui vicerit, dabo ei sedere mecum in throno meo; sicut et ego vici, et sedi cum Patre meo in throno ejus.* Victoria contra tentationes fit per gratiam Dei, VI, 130, 2. Victoria de mundo christianis promittitur, XVI, 588, 2 : *In mundo pressuram habebitis, sed confidite, ego vici mundum.* Victoria martyris in quo sita sit, XVIII, 151, 2 : *Sicut scriptum est : Quia propter te mortificamur tota die, æstimati sumus sicut oves occisionis. Sed in his omnibus superamus, propter eum qui dilexit nos.* Triplex ratio victoriæ christianorum, *ibid.*

VICTORIA (S.). S. Victoria carnalem fratrem, quia gentilem, agnoscere renuens, solos christianos fratres suos esse dixit, XV, 317, 1, 2. Victoriæ martyris illustris agon et triumphus, XXI, 52, 2. Quam generose in tormentis pro fide irrogatis manens constans tentationes exteriores superarit, XI, 560, 2.

VICTORIA matrona Africana. Victoriæ matronæ Africanæ magnanimitas in tormentis, XV, 276, 2.

VICTORIANUS. Victorianus proconsul Carthaginis quam in tormentis pro christianismo impositis fuerit alacer, XI, 560, 2. Quibus verbis se in tormentis animarit, XV, 273, 2.

VICTORINUS martyr, Victorinus martyr *Isaiam* commentatus est, XI, 99, 1.

VICTORINUS rhetor. Victorinus rhetor ad fidem adultus conversus, ejus professionem edidit, XIX, 262, 1.

VICTORINUS monachus. Victorini monachi post lapsum in peccatum carnis mira pœnitentia, XVI, 205, 1.

VICTUS. Victi spargunt aurum ut effugiant, et hostem insequentem morentur, IV, 431, 2. Victi a victoribus calcari solent, XI, 613, 1, 2. Supplices manus victoribus tendunt, 270, 2 et seq. Victus victori manum dans, dat simul omnia sua, XII, 319, 1.

VICTUS *subst.* pro cibo. 1° Victus sæpe ponitur pro *vita*, X, 343, 1. De victu suo sollicitos esse Christus vetat, XVI, 146, 2 (*Vide* Cibus, Panis, Dei Providentia, Sollicitudo). Victus athleticus quis sit, XVIII, 333, 2. Victus Prophetarum fuit sobrius et vilis, XIII, 229, 1, 2 (*Vide* Propheta). Victus pauperi dandus multipliciter accipitur, IV, 143, 1 (*Vide* Eleemosyna).

2° Victus spiritualis quis sit, VI, 61, 1.

VIDERE. 1° *Videre* Hebræis pro quolibet sensu accipitur, X, 477, 2; XVIII, 140, 1; XX, 327, 1. Pro *cavere* accipitur, XIX, 41, 1. Item pro *cognoscere*, XX, 210, 2. *Videre* est certo cognoscere, XI, 66, 1. *Videndo videre* significat dilucide videre. *Videre* et *audire* sæpe idem sunt in divinis, XI, 103, 2; XVI, 350, 2. *Videre* etiam pro *frui* et *possidere* accipitur, XVI, 339, 1, 455, 1. *Videre melius est quod cupias*, etc., quid genuine significet, VII, 231, 1, 2. Quid mystice, *ibid.*, 2. Videntes per foramina, sunt oculi, 386, 2. Videre homini desiderabile, XV, 455, 2.

2° Quæ videntur, etiam credi possunt, estque illa etiam bona fides, XVI, 638, 1, 2.

3° Videntes etiam dicuntur Prophetæ, XI, 104, 1.

4° Videre Deum quomodo quis possit, XIV, 572, 2.

Nemo videre Deum naturæ suæ viribus potest, XIX, 265, 1. Quid sit videre hic per speculum, XVIII, 384, 1. Videntes Deum similes sunt Deo, nunquam videntes semper dissimiles, *Psalm.* I, 196, 2. Videre in lumine lumen quid sit, 223, 2 (*Vide* Deus).

VIDUA. 1° *Viduæ sunt Deo curæ*, V, 469, 1 : *Domum superborum demolietur Dominus, et firmos faciet terminos viduæ.* Viduæ Deum tutorem habent, XIX, 237, 1; XX, 93, 1. Earum est protector, X, 555, 1. Viduarum gemitus et clamorem exaudit Deus, 224, 2 : *Nonne lacrymæ viduæ ad maxillam descendunt? et exclamatio ejus super deducentem eas?* Viduarum oppressio est summæ crudelitatis, *Job*, 468, 2 : *Viduas dimisisti vacuas, et lacertos pupillorum comminuisti*; 496, 2 : *Asinum pupillorum abegerunt, et abstulerunt pro pignore bovem viduæ.* Cur pro viduis oret Ecclesia, XIX, 236, 1. Earum cura habenda est, *Job*, 619, 2. Viduæ Græcorum qua in re despectæ essent in ministerio quotidiano, XVII, 160, 1. Quæ viduæ ab omni præsidio et subsidio destitutæ sint, XIX, 235, 2 : *Viduas honora quæ vere viduæ sunt.*

2° *Viduarum officia.* Viduæ silentii et solitudinis sint amantes, IV, 332, 2 : *In superioribus domus suæ* (Judith) *fecit sibi secretum cubiculum, in quo cum puellis suis clausa morabatur.* Cur vocentur mutæ, VI, 486, 2 et seq. : *Aperi os tuum mulo, et causis omnium filiorum qui pertranseunt.* Vidua quomodo dicatur silens ac ligata, XII, 352, 2. Viduæ carnem cilicio obarment, IV, 332, 2. Sint a vino temperantes, XIX, 237, 1. Pudicitiam suam quomodo servare debeant, IV, 332, 2 et seq. Vidua nocte maxime dolet et plangit, XII, 353, 2 : *Quomodo sedet sola civitas plena populo : facta est quasi vidua domina gentium..... Plorans ploravit in nocte, et lacrymæ ejus in maxillis ejus.* Viduæ sint univiræ, V, 469, 2. Viduæ univiræ honorabiles erant etiam ethnicis, XIX, 240, 2. Vidua quomodo parentibus vicem reddat, 236, 2 et seqq. : *Si qua vidua filios aut nepotes habet, discat primum domum suam regere, et mutuam vicem reddere parentibus.*

Viduæ ecclesiasticæ quæ et quales esse debeant, 236, 1 et seqq. Quædam domi seorsim, quædam in collegiis vivebant, *ibid.*, 1. Septem earum dotes requirit Apostolus; *prima* est, filios et domum pie regere; *secunda*, parentes colere; *tertia*, mortuo marito, sperare in Deum : *quarta*, instare orationi; *quinta*, fugere delicias; *sexta*, esse irreprehensibiles; *septima*, piis operibus se dedere, 237, 2. Cur uniores a templi ministerio arceat Apostolus, 242, 1 : *Adolescentiores autem viduas devita, cum enim luxuriatæ fuerint in Christo, nubere volunt.* Has nubere suadet, non jubet, 245, 1 : *Volo ergo juniores nubere, filios procreare, matres familias esse, nullam occasionem dare adversario maledicti gratia.* Cur viduæ Romanæ intra annum luctus nubere non possunt, IX, 534, 1. Cur viduæ ægre in monasteria admittantur, 246, 1. Viduæ cur sint a laudandum proniores, XV, 431, 2 : *Væ vobis, scribæ et pharisæi hypocritæ, quia comeditis domos viduarum, orationes longas orantes.* Sunt stimulus virginibus ad virginitatem servandam, V, 469, 2. Viduam ducere non est illicitum, cur tamen id dissuadeatur, IX, 21, 1.

3° *Viduæ quid repræsentent.* Viduæ Ecclesiam repræsentant, V, 469, 2. Viduæ Sarephtanæ prospexit Elias tempore famis, et quos hæc vidua denotet, XVI, 105, 2. Vidua Sarephtana Eliam pascens, vicit naturam, famem, mortem et Abrahamum, XI, 150, 2. Vidua lugens mortem unigeniti est Ecclesia, XVI, 119, 2. Quid denotet vidua judicem importune rogans, 239, 1. Quid allegorice et tropologice, *ibid.*, 2.

VIDUITAS. Viduitas melior et beatior matrimonio, XVIII, 322, 2 : *Mulier alligata est legi quanto tempore vir ejus vivit, quod si dormierit vir ejus, liberata est : cui vult nubat : tantum in Domino. Beatior autem erit si sic permanserit secundum meum consilium; pulo autem quod et ego Spiritum Dei habeam.*

VIDUUS. Viduus Deus quis esset Romanis, II, 295, 2.

VIENNENSIS. Viennensis Ecclesia Crescentem fundatorem agnoscit, XIX, 313, 2.

VIGESIMUS QUARTUS. Vigesimi quarti numeri perfectio, XXI, 100, 1.

VIGESIMUS QUINTUS. Vigesimi quinti numeri mysteria, XII, 840, 2.

VIGIL. Vigiles in *Cantico* pontifices et principes Hierosolymitanos, angelos, apostolos, præsules, pastores, etc., significant, VII, 610, 1, 2. Item prophetas, philosophos, 611, 1.

VIGILARE, VIGILANTIA. 1° *Vigilandum semper est cuique*, XV, 522, 2 : *Illud autem scitote, quoniam si sciret pater familias qua hora fur venturus esset, vigilaret utique, et non sineret perfodi domum suam. Ideo et vos estote parati, quia qua nescitis hora Filius hominis veniet*, etc. Vigilandum est quia dies mortis est incerta, 528, 2. *Vigilate itaque, quia nescitis diem, neque horam.* Vigilare nos oportet, expectantes Dei adventum, exemplo famulorum expectantium de nocte dominum facibus accensis, XVI, 175, 1, 2 : *Sint lumbi vestri præcincti, et lucernæ ardentes in manibus vestris, et vos similes hominibus expectantibus dominum suum, quando revertatur a nuptiis*; 178, 1 : *Beati sunt servi illi, quos cum venerit dominus, invenerit vigilantes*, etc. Vigilantia in servitio Dei adsit, *Job*, 197, 2. Vigilandum ad resistendum diabolo, XX, 390, 2 et seqq. : *Sobrii estote et vigilate, quia adversarius vester diabolus tanquam leo rugiens circuit, quærens quem devoret; cui resistite fortes in fide.* Vigilandum et orandum ut in tentationem non intremus, XV, 572, 2 : *Vigilate et orate ut non intretis in tenta-*